

Försäkringsvillkor för Handelsbankens Privatförsäkring

Försäkringsvillkor 2019:A

Dessa villkor gäller för försäkringsavtal som ingåtts före 14 juni 2008.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	4
1. I Handelsbankens Privatförsäkring kan följande försäkringsmoment ingå	4
2. Behörighet att teckna Handelsbankens Privatförsäkring	4
3. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd	4
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd	4
5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal	5
6. Ångerperiod samt premieåterbetalning	5
7. Hälsoprövning	6
8. Indexering	6
9. Krav på sparande i vissa fall	6
10. Premie och premiebetalning	6
11. Återupplivning	7
12. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall	7
13. Förvaltning av försäkringskapitalet	7
14. Villkorad återbäring	8
15. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment	9
16. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse	9
17. Återköp	9
18. Flytt av försäkringskapital	9
19. Begränsningar i enskilt försäkringsmoments giltighet	10
20. Avgifter	12
21. Åtgärder för utbetalning eller premiefrielse	12
22. Tidpunkt och sätt för utbetalning	12
23. Räntebestämmelser vid utbetalning	13
24. Förmånstagare	13
25. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter	14
26. Preskription	14
27. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	14
28. Ansvarsbegränsning	14
29. Försäkringsbesked och årsbesked	15
30. Behandling av personuppgifter	15
31. Gemensamt skadeanmälningsregister	15
Produktvillkor	16
Ålderspension – livförvaltning (kan inte nytecknas)	16
Ålderspension – förvaltning i fonder	17
Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta (kan inte nytecknas)	18
Ålderspension med återbetalningsskydd – livförvaltning (kan inte nytecknas)	18
Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder	20
Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta (kan inte nytecknas)	21
Olycksfallsförsäkring	22
Övriga bestämmelser	25

Familjepension – Kan ej nytecknas	25
Sjukförsäkring	26
Övriga bestämmelser	26
Livförsäkring	27
Övriga bestämmelser	28
Livförsäkring med förtidskapital	28
Övriga bestämmelser	30
Premiefrielse	30
Övriga bestämmelser	31
Ordförklaringar	32
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	34

Allmänna villkor

Försäringsgivare är Handelsbanken Liv
Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer
516401-8284 och med säte i Stockholm, nedan kallat
Bolaget.

Dessa villkor gäller för Handelsbankens Privatförsäkring.
Försäkringen omfattar de försäkringsmoment som
försäkringstagaren och Bolaget träffat överenskommelse
om. För varje moment ingås ett avtal.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som
försäkringstagaren och/eller den försäkrade skriftligen
lämnat Bolaget. Om någon uppgift är oriktig eller
ofullständig kan avtalet, enligt bestämmelserna i lagen om
försäkringsavtal, bli helt eller delvis ogiltigt.

Utöver allmänna villkor och produktvillkor gäller lagen om
försäkringsavtal och allmän svensk lag i övrigt.

1. I Handelsbankens Privatförsäkring kan följande försäkringsmoment ingå

- Ålderspension – livförvaltning (kan inte nytecknas)
- Ålderspension – förvaltning i fonder
- Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta, kan inte nytecknas
- Ålderspension med återbetalningsskydd – livförvaltning (kan inte nytecknas)
- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder
- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta, kan inte nytecknas
- Olycksfallsförsäkring
- Familjepension (kan inte nytecknas)
- Sjukförsäkring
- Livförsäkring
- Livförsäkring med förtidskapital
- Premiebefrielse

2. Behörighet att teckna Handelsbankens Privatförsäkring

Handelsbankens Privatförsäkring kan tecknas av den som:

- a har fyllt 18 år och,
- b är nordisk medborgare som är bosatt i Sverige och berättigad till ersättning från svensk Försäkringskassa
- c eller är icke nordisk medborgare, bosatt i Sverige sedan minst tre år och berättigad till ersättning från svensk Försäkringskassa

Högsta inträdesålder framgår av produktvillkoren för respektive försäkringsmoment.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om utökning eller höjning av försäkringsskydd eller vid sådan ändring som kräver Bolagets samtycke.

3. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd

Försäkringsavtal och försäkringsskyddet avseende enskilt försäkringsmoment börjar gälla den dag Bolaget och försäkringstagaren egenhändigt och samtidigt undertecknat avtalet.

Försäkringsavtal avseende enskilt försäkringsmoment eller ändring av sådant kan också börja gälla då Bolaget mottagit försäkringstagarens accept av utfärdad offert eller fullständig ansökan, första premie för försäkringsmomentet betalats samt att Bolaget bekräftat att avtalet kommit till stånd. Försäkringsskyddet avseende enskilt försäkringsmoment inträder när premie betalats, under förutsättning att detta skett senast på premiens aviserade förfallodag och avtalet då kommit till stånd. Försäkringsskyddet räknas då från och med den tidpunkt Bolaget mottagit försäkringstagarens accept av utfärdad offert eller fullständig ansökan, eller den senare tidpunkt som anges i ansökan.

Kan ett försäkringsmoment endast beviljas mot förhöjd premie eller förbehåll, börjar försäkringsavtalet och försäkringsskyddet att gälla först sedan försäkringstagaren erbjudits och accepterat försäkringsskydd på dessa villkor och första premie för momentet betalats. Premiehöjning eller förbehåll som enbart gäller försäkringsmoment avseende Sjukförsäkring eller Premiebefrielse inverkar dock inte på tidpunkten för inträdande av Bolagets ansvarighet för dödsfall.

Om Bolaget ska återförsäkra viss del av försäkringsavtalet på grund av dess storlek, inträder ansvarigheten för denna del när återförsäkringen beviljats och första premie för försäkringsmomentet betalats. Dessa regler gäller även vid utökning av befintligt försäkringsmoment.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Uppsägning av försäkringsavtal från försäkringstagarens sida

Försäkringstagaren kan säga upp avtal om enskilt försäkringsmoment, dock måste hänsyn tas till oåterkalleligt insatt förmånstagares och panthavares rätt.

Försäkringsskyddet i enskilt försäkringsmoment avseende Olycksfallsförsäkring, Familjepension, Sjukförsäkring, Livförsäkring, Livförsäkring med förtidskapital och Premiebefrielse upphör vid månadsskiftet efter det att skriftlig uppsägning av försäkringsavtalet kommit Bolaget tillhanda.

På särskild begäran kan försäkringsavtal och försäkringsskydd upphöra vid annan tidpunkt, dock tidigast från dagen efter den dag anmälan kom Bolaget tillhanda. Beträffande Ålderspension och Ålderspension med återbetalningsskydd medför uppsägning att

försäkringsmomenten nedsätts i fribrev när uppsägning fått verkan.

Försäkringstagaren kan också utnyttja sin ångerrätt enligt punkt 6.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida

Bolaget kan inte säga upp avtal om enskilda försäkringsmoment före försäkringstidens slut annat än till följd av brott mot upplysningsplikten eller obetald premie.

När uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida fått verkan upphör försäkringsskyddet avseende Olycksfallsförsäkring, Familjepension, Sjukförsäkring, Livförsäkring, Livförsäkring med förtidskapital och Premiebefrielse senast vid försäkringstidens slut. Beträffande avtal om Ålderspension och Ålderspension med återbetalningsskydd medför uppsägning att försäkringsmomentet nedsätts i fribrev när uppsägningen fått verkan.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida efter inträffat försäkringsfall

Om avtal om enskilt försäkringsmoment, av annat skäl än till följd av brott mot upplysningsplikten, sägs upp under pågående försäkringsfall upphör inte det enskilda försäkringsmomentet att gälla till den del från vilken utbetalning sker. Utbetalningar på grund av den försäkrades dödsfall fortsätter på oförändrade villkor under avtalad utbetalningstid. Ersättning på grund av arbetsoförmåga lämnas med oförändrat belopp under förutsättning att graden av arbetsoförmåga består. Om graden av arbetsoförmåga minskar, sker motsvarande minskning av ersättningens storlek. Om arbetsoförmågan upphör, upphör hela försäkringsavtalet och försäkringsskyddet att gälla.

Flytt av försäkringskapital

Vid flytt av försäkringskapital inom bolaget upphör det enskilda försäkringsmomentet att gälla vid det månadsskifte flytten sker. Begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget innebär att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten Privatskydd Olycksfall, Privatskydd Familj, Privatskydd Sjuk, Privatskydd Liv, Privatskydd Liv med förtidskapital och Premiebefrielse. Hela försäkringen upphör att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal

Bolaget har rätt att under försäkringstiden ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringsavtalets art eller någon annan särskild omständighet. Ändringen kan avse beräkningsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt.

Som annan särskild omständighet räknas till exempel ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrift eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet. För försäkringsmoment som avtalats med engångspremie eller engångspremie i serie har Bolaget också rätt att – för kommande premiebetalningar – ändra beräkningsantagandena om det beror på observerade

förändringar i samhälle eller försäkringsbestånd, exempelvis beträffande sjuklighet eller dödlighet.

Under vissa punkter i villkoren har särskilt erinrats om Bolagets rätt att ändra försäkringsavtalet. För att en villkorsändring ska få verkan mot försäkringstagare fordras att vederbörande fått skriftlig information som denne kan behöva om ändringen. Villkorsändringen gäller då från nästkommande premiebetalning och får med vissa undantag verkan även för redan uppkommet kapital. Om premiebetalningen avslutats börjar ändringen att gälla sedan försäkringstagaren i samband med informationen erbjudits att flytta kapitalet från Bolaget. Ändringar på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Ändring, som medför att hittills intjänad försäkringsförmån sänks, kan inte göras av Bolaget såvida det inte följer av särskild bestämmelse i dessa villkor eller av lag eller myndighetsingripande.

Försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare är skyldig att lämna kompletterande personuppgifter om Bolaget vid behov så kräver. Uteblivna uppgifter kan innebära inskränkningar i förfoganderätten över försäkringsavtalet.

Förlängning av enskilt sparförsäkringsmoment

Bolaget har rätt att avseende sparförsäkringsmoment med förvaltning i fonder och livförvaltning förlänga enskilt sparförsäkringsmoment med ett år från avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkrad inte svarar på Bolagets årliga avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten för sparförsäkringsmomentet. I övrigt fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor, som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt. Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 22.

6. Ångerperiod samt premieåterbetalning

Återgång av försäkringsavtal

Försäkringstagaren kan ångra ett ingånget avtal helt eller delvis inom tre veckor efter det att avtal slutits eller avtalsutskriften avsänts till honom. Det gäller även då befintlig försäkring kompletteras med ett nytt försäkringsmoment.

Om momentet har tillkommit i samband med flytt av försäkringskapital kan avtalet inte ångras. Anmälan om återgång av avtalet ska ske skriftligen till Bolagets huvudkontor.

Återbetalning av erlagd premie

Bolaget kan i vissa fall använda erlagd premie som ett tillgodohavande till nästkommande premiedebitering. Återbetalning av erlagd premie kan endast ske i följande fall:

- a Då försäkringstagaren utnyttjar sin rätt att ångra ett ingånget avtal. Återbetalning sker då av erlagda premier med avräkning för kostnader som beror på att försäkringen varit i kraft samt även för eventuella

kursförluster. För moment med förvaltning i fonder ska försäljning av andelar ske inom fem bankdagar från det att Bolaget mottagit begäran om återgång.

- b Vid premiebefrielse då sådan beviljats för förfluten tid.
- c Om premie inkommit trots att försäkringsmomentet upphört att gälla, till exempel på grund av flytt av försäkringskapitalet.

7. Hälsoprövning

Vid nyteckning av försäkringsmoment avseende "Famijepension", "Livförsäkring", "Livförsäkring med förtidskapital", "Sjukförsäkring" och "Premiebefrielse" krävs hälsoprövning. Om någon uppgift som lämnats är oriktig eller ofullständig kan det medföra att försäkringen helt eller delvis inte gäller. Försäkringsavtalet kan förklaras ogiltigt eller försäkringsskydd kan komma att minskas till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till gjorda inbetalningar, om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats. Hälsoprövning kan också krävas vid vissa typer av ändringar. Reglerna om indexering och ändringsrätt vid inträffad familjehändelse innebär dock inskränkningar i kravet på hälsoprövning.

För att den försäkrade ska omfattas av ändringsrätt vid inträffad familjehändelse fordras godkänd hälsoprövning.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades anslutning anmäls eller begäran om ändring – jämte erforderliga fullständiga hälsohandlingar – lämnas till Bolaget.

8. Indexering

Automatisk indexering

För vissa försäkringsmoment sker indexering (automatisk förändring) av försäkringsbelopp i samband med årsräkning av försäkringsavtalet. Indexering innebär att förmånen förändras i takt med prisbasbeloppets utveckling. Även premien kan då komma att förändras. Automatisk indexering sker utan hälsoprövning.

Frivillig indexering

Försäkringstagaren kan när som helst till Bolaget anmäla att han eller hon önskar indexering av sitt sparande. En sådan indexering innebär att målsparande och aktuellt sparande förändras i takt med prisbasbeloppets utveckling. Frivillig indexering kan medföra hälsoprövning.

Av produktvillkoren för respektive försäkringsmoment framgår eventuella avvikelser från dessa regler.

9. Krav på sparande i vissa fall

För försäkringstagare som vill teckna försäkringsmomenten Sjukförsäkring eller Premiebefrielse gäller krav på sparande om minst det lägsta belopp per månad som Bolaget vid varje tidpunkt tillämpar i momentet Ålderspension i Handelsbankens Privatförsäkring. Detta krav gäller inte för försäkringstagare som innehar premiedragande moment i Handelsbankens Privatförsäkring sedan 2002 eller tidigare. Krav på godkänd hälsoprövning enligt punkt 7 tillkommer.

10. Premie och premiebetalning

Premie beräknas för varje försäkringsmoment för sig på det sätt som framgår av produktvillkoren.

Premien för riskförsäkringsmomenten bestäms för en månad i sänder. Närmare upplysning om detta lämnas i produktvillkoren.

Premie för sparförsäkringsmoment betalas som engångspremie, engångspremie i serie eller extra premie.

Härutöver ändras premien vid:

- sänkning eller höjning av försäkringsbelopp på riskförsäkringsmoment
- borttagande eller tillägg av riskförsäkringsmoment
- höjning eller sänkning av aktuellt sparande.

Varje premie som betalas för ett sparförsäkringsmoment ger upphov till ett försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen samt av de avgifter och antaganden om livslängd som Bolaget tillämpar och den avkastningsskatt Bolaget är skyldigt att betala. För sparförsäkringsmoment som börjat utbetalas före den 1 december 2012 och för sparförsäkringsmoment förvaltat med garanterad ränta är antagandet om livslängd beroende av den försäkrades kön. Bolaget har rätt att för kommande inbetalningar ändra garanterad ränta, avgifter och livslängdsantaganden.

Premie för riskförsäkringsmoment tas ut från det att momentet börjar gälla även om betalningen sker senare.

Premie som avser tid efter inträffat försäkringsfall återbetalas inte.

Försäkring tecknad på bankkontor eller via Handelsbankens Internettjänst

Premie för försäkring som tecknats på bankkontor eller via Handelsbankens Internettjänst betalas genom debitering av det inlåningskonto i Handelsbanken som försäkringstagaren anvisat och betalas månadsvis.

Engångsinsättning eller extra insättning på försäkringsmoment som avser ålderspension, med eller utan återbetalningsskydd kan göras med angivande av försäkringsmomentet och avtalsnummer. Debiteringsdagen är den första dagen i månaden.

Försäkring tecknad på annat sätt

Premie för försäkring som tecknats på annat sätt kan betalas med autogiro eller bankgiro och betalas varje månad, kvartal, halvår eller helår.

Engångsinsättning eller extra insättning på försäkringsmoment som avser ålderspension, med eller utan återbetalningsskydd kan göras med angivande av försäkringsmomentet och avtalsnummer.

Förfallodagen är den första bankdagen i perioden.

Obetald premie

Om inte täckning för hela premien finns på anvisat konto – tillsammans med eventuellt premiekonto – på premiens debiteringsdag/förfallodag gäller följande:

- vid direkt debitering av konto i Handelsbanken dras i första hand premien för samtliga riskförsäkringsmoment. Om behållningen på kontot inte skulle täcka detta belopp, men väl aktuellt sparande, dras sistnämnda summa från kontot och placeras på försäkringstagarens premiekonto.
- vid betalning med autogiro görs ingen dragning.

Om inte hela premien för riskförsäkringsmoment betalas senast på debiteringsdagen/förfallodagen har Bolaget rätt att säga upp samtliga sådana moment till upphörande. Vid bedömningen av om hela premien är betald ska tillgodohavande på eventuellt premiekonto beaktas.

11. Återupplivning

Om ett riskförsäkringsmoment upphört att gälla efter uppsägning på grund av obetald premie börjar momentet gälla på nytt då den förfallna premien betalas, under förutsättning att det sker inom tre månader från det att uppsägningen fick verkan. Motsvarande gäller om ansvarigheten för ett sparförsäkringsmoment har reducerats.

12. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall

Om försäkringen innehåller försäkringsmomentet ”Premiefrielse” framgår det av avtalsutskriften och av produktvillkoren när premie inte behöver betalas.

13. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i sparförsäkringsmoment kan förvaltas i livförvaltning, med förvaltning i fonder eller med garanterad ränta. Mottagna sparpremier placeras på det sätt som försäkringstagaren angivit för försäkringen.

Försäkringstagaren kan bestämma annan placering för kommande premier. Sådan ändring måste göras minst en bankdag före premiebetalningen för att kunna beaktas.

Livförvaltning (momentet kan inte nytecknas)

Mottagna premier förs till Bolagets förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i Kapitalförvaltningsportföljerna som innehåller räntebärande och aktierelaterade tillgångar med fördelning utifrån portföljernas beslutade strategi och risknivå. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig därmed åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen.

Sammansättningen i varje kapitalförvaltningsportfölj beslutas av Bolagets styrelse. På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som försäkringstagaren har valt.

Hela den mottagna premien utgör villkorad återbäring. Momentet innehåller därför ingen garanti utan försäkringskapitalets värde är beroende av värdeutvecklingen i portföljen.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda sparpremier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på antagande om livslängd.

Avkastningsräntan redovisas månadsvis och baseras på portföljens ackumulerade totalavkastning under kalenderåret.

Försäkringsmomentet gottgörs inte någon ränta innan placering sker. Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Bolagets konto, dock tidigast 31 dagar före momentets försäkringstekniska dateringsdag.

Förvaltning i fonder

Försäkringskapitalet placeras i andelar i sådana fonder som enligt Bolagets regler kan knytas till försäkring. Till varje försäkring får knytas högst tio fonder. Fondandelarna ägs av Bolaget. Bolaget har inte något ansvar för värdeutvecklingen av fondandelarna.

Första premie och engångspremie kan placeras i fondandelar tidigast när försäkringsavtalet har börjat gälla. Placeringen sker inom sju bankdagar från det att fullständig och korrekt ansökan har inkommit till Bolaget eller försäkringen registrerats i Bolagets försäkringssystem, mottagandedagen inräknad. Dessutom ska korrekt premie ha mottagits av Bolaget tillsammans med fullständigt skriftligt underlag som utvisar hur premien ska placeras.

Efterföljande premier placeras i fondandelar inom sju bankdagar från det att premien har mottagits av Bolaget. Placering sker i enlighet med gällande premiefördelning fond om inte annan placering begärts. Inbetalning får ej leda till att fler än tio fonder knyts till försäkringen.

Försäkringsmomentet gottgörs inte någon ränta innan fondplacering sker.

Placering i fond sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs som Bolaget på objektiva grunder bestämt.

Försäkringstagaren kan begära att Bolaget för över försäkringstagarens tillgodohavande till nya fonder. Sådan omplacering sker inom fem bankdagar från det begäran framställdes. Försäkringstagaren tillgodoräknas då den kurs som gäller för respektive fond då transaktionen äger rum. Sedan avräkning skett för eventuell transaktionskostnad för försäljning sker placeringen i ny fond till det andelsvärde som gäller vid samma tillfälle. Detta gäller oavsett om Bolaget gentemot respektive fond behövt sälja eller köpa andelar.

Begäran om omplacering ska vara skriftlig eller göras vid besök på bankkontor.

Omplacering kan inte verkställas om transaktion inte kan ske i samtliga fonder som är knutna till försäkringen ifråga. Bolaget är inte skyldigt att verkställa omplaceringsorder där försäkringstagaren angivit minimirespektive maximikurser eller där omfattningen av omplacering uttryckts på annat sätt än i hela procenttal.

Bolaget beaktar en omplaceringsorder per dag.

Ofullständig omplaceringsorder eller begäran som skulle leda till att mer än tio fonder samtidigt är knutna till försäkringen kan ej beaktas.

Placering eller omplacering kan komma att senareläggas till följd av reglerna om stora transaktioner i de av Finansinspektionen godkända fondbestämmelserna. Utdelning från fonder reinvesteras i respektive fond.

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför Handelsbanken Livs kontroll, förbehåller sig Handelsbanken Liv rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond placeras då i annan lämplig fond eller, om sådan inte finns, i en likviditetsfond i avvaktan på order från den som har rätt att omplacera kapitalet.

Handelsbanken Liv informerar försäkringstagaren om sådan förändring och/eller omplacering. Om försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare har adress i USA, eller annat land med restriktioner för handel med fonder, kan rätten att göra placeringar och omplaceringar avseende försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Förvaltning med garanterad ränta (momentet kan inte nytecknas)

Mottagna premier förs till Bolagets förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Bolagets förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad.

På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd det enskilda försäkringsmomentet tillhör. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Bolagets styrelse.

För avtal om enskilt försäkringsmoment tecknat före den 1 januari 2006 gäller följande: Bolagets garanti består i att den avtalade sparpremien ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar och erlagda premier.

För avtal om enskilt försäkringsmoment tecknat från och med den 1 januari 2006 gäller följande: Bolagets garanti består i att en del av varje sparpremie ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagna förvaltningsavgifter, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar och erlagda premier. Återstående del av premien utgör villkorad återbäring. Premien fördelas enligt den fördelning som Bolaget då tillämpar mellan garanterat kapital och villkorad återbäring vid premieplacering. Bolaget har rätt att för

kommande premiebetaling ändra dessa beräkningsantaganden. Momentet kan inte tillföras kapital genom flytt från annat försäkringsbolag.

Om momentets försäkringskapital vid slutet av respektive kalenderår, eller i samband med flytt av försäkringskapital, är lägre än det garanterade kapitalet tillför Bolaget så mycket kapital till momentet som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Kapitaltillskott görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att momentet började gälla. Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Bolagets konto, dock tidigast 31 dagar före momentets försäkringstekniska dateringsdag.

Om avkastningen blir högre än den garanterade, tillförs momentet villkorad återbäring enligt reglerna i punkt 14.

14. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan ett moment med förvaltning med garanterad ränta tillföras så kallad villkorad återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs för enskilt moment av skillnaden mellan momentets försäkringskapital och dess garanterade kapital enligt punkt 13.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda sparpremier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på tillämpat livslängdsantagande. Om totalavkastningen inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent av totalavkastningen.

Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på ackumulerad totalavkastning under kalenderåret.

Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringskapitalet. Vid periodiska utbetalningar sker fördelningen av återbäringen under utbetalningstiden med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Bolaget och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning. Utbetalning av tilläggsbeloppet görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att försäkringen börjat gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Bolaget. Se punkt 13, Förvaltning av försäkringskapitalet. Har momentet börjat gälla efter ett förvaltningsformsbyte från fondförsäkring till försäkring med garanterad ränta från och med 1 juli 2006, eller för att kapital flyttats in från annat försäkringsbolag utbetalas tilläggsbeloppet tidigast vid årsskiftet som infaller efter det att momentet började gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Bolaget.

RisKFörsäkringsmoment och sparFörsäkringsmoment med förvaltning i fonder berättigar inte till villkorad återbäring.

15. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment

Förfogande över enskilt försäkringsmoment kan avse ändring av försäkringsbeloppet, premien eller förmånstagarförordnande eller överlåtelse, pantsättning, återköp eller flytt av försäkringskapital till annat försäkringsbolag samt omplacering och byte av premiefördelning fond. Förfogande kan inte utan samtycke från Bolaget ske på annat sätt än som framgår av avtal om enskilt försäkringsmoment, dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Förfoganderätten tillkommer försäkringstagaren och – efter försäkringstagarens död – förmånstagare som fått förfoganderätt till i försäkringen ingående försäkringsmoment som innebär periodisk utbetalning, såvida inte försäkringstagaren i förmånstagarförordnande bestämt annorlunda. Förmånstagare har dock inte rätt att flytta försäkringskapitalet. Även utan förfoganderätt har förmånstagare efter försäkringstagarens död rätt att göra omplacering, såvida inte försäkringstagaren bestämt annorlunda.

Finns flera förmånstagare kan omplacering endast göras om förmånstagarna är eniga. Pantsättning av försäkringsmoment som är privat pension kan inte ske. Sådana moment får heller inte ändras på sådant sätt att de inte längre uppfyller gällande regler i inkomstskattelagen. Överlåtelse kan bara ske i de fall som framgår av produktvillkoren.

Retroaktiva ändringar kan ej göras.

Ändring av ett försäkringsmoments beteckning i skattehänseende kan inte göras.

Ett förfogande över ett försäkringsmoment genom överlåtelse, pantsättning eller liknande blir gällande mot försäkringstagarens borgenärer när ett meddelande om förfogandet kommer in till Bolagets huvudkontor. Förfogar försäkringstagaren över ett moment till förmån för fler, gäller dock ett tidigare förfogande framför ett senare i de fall olika förfoganden står i strid mot varandra.

Återköp och flytt av försäkringskapital kan bara ske i samverkan mellan försäkringstagaren, den försäkrade, oåterkalleligt insatta förmånstagare och i förekommande fall panthavare.

Inte något av de försäkringsmoment som ingår i en försäkring berättigar till lån hos Bolaget.

16. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Om försäkringen omfattar ändringsrätt vid inträffad familjehändelse har försäkringstagaren rätt att utan hälsoprövning utöka efterlevandeskyddet om han eller hon: gifter sig, ingår partnerskap eller inleder sådant sammanboende som avses i Sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Begäran om ändring måste göras inom ett år från händelsen, dock senast före fyllda 55 år och inom fem år från det att

ändringsrätten beviljades. En förutsättning är att gällande lag och föreskrifter medger ändring. Om Bolaget vid ändringstillfället inte tillhandahåller de försäkringsmoment till vilka ändring begärs har försäkringstagaren rätt att inom ramen för motsvarande riskskydd teckna annan försäkring. Begäran görs skriftligen av försäkringstagaren.

Ändringsrätten är en rätt att utöka efterlevandeskyddet i Handelsbankens Privatförsäkring intill ett högsta sammanlagt försäkringsbelopp av 45 prisbasbelopp genom att:

- lägga till försäkringsmomentet ”Familjepension” intill högst tre prisbasbelopp/år (kan ej nytecknas)
- lägga till försäkringsmomentet ”Livförsäkring” intill högst 45 prisbasbelopp
- utöka befintligt efterlevandeskydd i försäkringsmomentet ”Familjepension” intill högst tre prisbasbelopp/år och/eller i försäkringsmomentet ”Livförsäkring” intill högst 45 prisbasbelopp. Ändringsrätten kan utnyttjas varje gång nytt arvsberättigat barn eller make/sambo tillkommer.

Om försäkringen omfattar försäkringsmomentet ”Ålderspension” framgår det av produktvillkoren för det momentet i vilken utsträckning ändringsrätt föreligger.

17. Återköp

Återköp innebär förtida utbetalning av försäkringskapitalet.

Försäkringstagaren har inte rätt till förtida utbetalning av uppkommet tillgodohavande, så kallat återköp, även om skattereglerna inte skulle utgöra något hinder.

Om ett enskilt försäkringsmoments försäkringskapital underskrider 1 prisbasbelopp, har Bolaget rätt att betala ut hela värdet.

Om återköp skulle göras föreligger inte någon rätt till fortsatt riskskydd.

18. Flytt av försäkringskapital

Försäkringstagaren kan begära flytt av försäkringskapital till nytt försäkringsavtal hos samma eller annan försäkringsgivare.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Vid en flytt upphör försäkringsavtalet att gälla när kapitalet överförs från försäkringsavtalet hos det avgivande bolaget.

Flytt till Handelsbanken Liv innebär att ett nytt försäkringsavtal tecknas hos Handelsbanken Liv.

Flytt kan inte göras:

- om försäkrad eller försäkringstagare avlidit
- de första fem åren då utbetalning pågår från försäkringsmoment med fond- eller livförvaltning.

Hälsoprövning

För försäkringsmoment med fond- eller livförvaltning som inte omfattas av återbetalningsskydd, kan en godkänd hälsoprövning komma att krävas innan flytt av

försäkringskapitalet till annan försäkringsgivare kan beviljas.

Handläggningstid

När fullständiga handlingar mottagits och eventuell hälsoprövning är godkänd av Bolaget genomförs flytten senast inom 60 kalenderdagar. Överföringen av kapitalet sker inom tio bankdagar från det sista månadsskiftet efter att flytten inletts.

Flyttbart kapital

Förvaltning i fonder

Det flyttbara försäkringskapitalet utgörs av fondandelarnas värde vid tidpunkten för försäljning. Försäljning sker inom sju bankdagar före överföringen av kapitalet.

Förvaltning med garanterad ränta

Flyttbart kapital är det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som försäkringsmomentet har den sista dagen före månadsskiftet innan flytten sker.

Om garanterat kapital är lägre än försäkringskapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital att försäkringskapitalet blir lika stort som garanterat kapital, ett så kallat kapitaltillskott.

Livförvaltning

Flyttbart kapital är det försäkringskapital som försäkringsmomentet har den sista dagen före månadsskiftet innan flytten sker.

Flyttavgift

Flyttavgift dras från det flyttbara kapitalet före flytten. Storleken på avgiften framgår i Bolagets vid var tid gällande prislista.

Försäkringen sägs upp och upphör att gälla

Begäran om flytt av försäkringskapital till annan försäkringsgivare innebär att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även försäkringsmomenten som ingår i samma försäkring:

- Privatskydd Olycksfall (Olycksfallsförsäkring)
- Privatskydd Familj (Familjepension)
- Privatskydd Sjuk (Sjukförsäkring)
- Privatskydd Liv (Livförsäkring)
- Privatskydd Liv med förtidskapital
- Premiebefrielse.

Försäkringsskyddet upphör att gälla vid månadsskiftet före flytten sker.

Avbryta flytt

Försäkringstagaren kan ångra anmäld flytt genom att meddela Bolaget senast sista bankdagen i månaden före kapitalet överförs.

19. Begränsningar i enskilt försäkringsmoments giltighet

Vid oriktiga uppgifter, framkallande av försäkringsfall, missbruk, eget vållande eller kriminell handling, särskilda

sjukdomar, flygning, särskild riskfylld verksamhet, krig och politiska oroligheter, vid vistelse utom Norden samt försäkringsfall till följd av atomolycka gäller följande bestämmelser beträffande giltigheten av enskilt försäkringsmoment.

Inskränkning i giltigheten hävs, om särskilt avtal träffats om det.

a) Oriktiga uppgifter

Har försäkringstagaren lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan detta medföra inskränkning i Bolagets förpliktelser. Detta innebär att försäkringsmomentet kan bli helt ogiltigt eller att försäkringsskyddet kan komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till erlagd premie och om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall inträffat har Bolaget rätt att säga upp momentet till omedelbart upphörande.

Om momentet blir ogiltigt sker ingen återbetalning av premie.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare, ny ägare och eventuell panthavare eller annan som härleder sin rätt enligt försäkringsavtalet.

b) Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt har framkallat ett försäkringsfall är Bolaget fritt från ansvar.

Har den försäkrade begått självmord, är Bolaget dock ansvarigt om det gått mer än ett år från det att försäkringsavtalet ingicks eller det måste antas att momentet tecknades utan tanke på självmordet. För höjning eller utnyttjande av ändringsrätt räknas ettårstiden från den höjning eller ändring som föranletts av utnyttjande av ändringsrätten.

c) Missbruk, eget vållande eller kriminell handling

För försäkringsavtal ingångna från och med den 1 januari 2006 gäller inte enskilt försäkringsmoment för arbetsoförmåga som beror på den försäkrades missbruk av alkohol, andra berusnings-, sömn- eller narkotiska medel eller felaktig användning av läkemedel, eget vållande av kroppsskada eller kroppsskada som uppkommit på grund av grov oaktsamhet eller genom kriminell handling.

d) Särskilda sjukdomar

Inskränkningen under d) gäller enbart för försäkrade som har momenten Sjukförsäkring eller Premiebefrielse och som inte senast under 2002 innehåft premiedragande moment i Handelsbankens Privatförsäkring.

Arbetsoförmåga som inträffar de första 18 månaderna Ersättning från försäkringsmomenten Sjukförsäkring och Premiebefrielse utgår inte vid arbetsoförmåga som har framkallats av nedan angivna sjukdomar. Denna inskränkning blir tillämplig i de fall sjukdomen/diagnosen

påvisas av läkare inom 18 månader efter att försäkringsmomenten trätt i kraft.

Följande sjukdomar/diagnoser ersätts inte:

- utbrändhet/utmattningsdepression/trötthetssyndrom och därmed jämställda tillstånd
- ålders-, förslitnings- eller belastningsrelaterade smärttillstånd i rygg, nacke, leder eller muskler
- smärttillstånd från rygg, nacke, leder eller muskler där symtom helt eller delvis fanns vid teckningstillfället
- kronisk värk eller smärta som ej kan hänföras till:
- inflammatorisk sjukdom
- nervskada eller nervsjukdom
- skelettsjukdom
- smärta efter yttre oförsedda händelser.

Arbetsoförmåga som inträffar vid senare tidpunkt

Har någon av ovanstående sjukdomar/diagnoser påvisats av läkare inom 18 månader efter att försäkringsmomenten trätt i kraft och den försäkrade efter utgången av de 18 månaderna blir arbetsoförmögen på grund av samma sjukdom sker utbetalning enligt följande:

Momenten Sjukförsäkring och Premiebefrielse utbetalas först för arbetsoförmåga som inträffar minst 24 månader efter att den försäkrade varit besvärsfri från ovanstående sjukdom/diagnos. Innan utbetalning tas hänsyn till avtalad karenstid.

När den försäkrade varit besvärsfri från ovanstående sjukdomar/diagnoser i minst 24 månader sker därefter ingen begränsning i rätten till ersättning vid arbetsoförmåga enligt ovan.

e) Flygning

Momentet gäller vid alla slag av flygning, om den försäkrade är passagerare. Den gäller också, om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord med följande undantag.

Innan tre år förflutit från det momentet trädde i kraft gäller inte momentet för dödsfall, som inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks, skol- eller privatflygning.

För höjning eller utnyttjande av ändringsrätt räknas treårstiden från den höjning eller ändring som föranletts av utnyttjande av ändringsrätten.

f) Särskild riskfylld verksamhet

För försäkringsavtal ingångna från och med den 1 januari 2006 gäller inte enskilt försäkringsmoment för arbetsoförmåga eller olycksfallsskada som uppstått till följd av att den försäkrade är eller varit verksam:

- som förare eller i övrigt tjänstgörande ombord vid militär flygning, avancerad flygning eller yrkesmässig provflygning
- som stuntman, luftakrobat eller i liknande verksamhet
- i motorfordonstävlingar på bana och har inkomst på grund av detta

- i någon av följande lagidrotter och har eller har haft inkomst på grund av denna – fotboll, amerikansk fotboll, rugby, basketboll, handboll eller ishockey
- i professionell boxning
- i särskilt riskfylld yrkesverksamhet, såsom livvakt eller liknande
- i någon av följande sporter och har eller har haft inkomst på grund av denna – dykning, kampsport, hästsport, cykelsport eller motorsport
- i någon av följande lagidrotter och har eller har haft inkomst på grund av denna – bandy, innebandy eller utförsåkning
- i expeditions och äventyrsverksamhet eller i klättring på berg, is, klippa eller glaciär och har eller har haft inkomst på grund av denna.

Utöver dessa inskränkningar i momentens giltighet gäller för olycksfallsförsäkringsmomentet ytterligare inskränkningar. Dessa framgår av produktvillkoren.

g) Krig eller krigstillstånd i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig, gäller särskild lagstiftning i fråga om Bolagets ansvarighet och rätt att ta ut krigspremie.

Medan krigstillstånd råder, gäller inte momentet vid arbetsoförmåga som kan anses bero på krigstillståndet. Detsamma gäller vid sådan arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter det att krigstillståndet upphört och som beror på kriget eller krigstillståndet.

h) Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Momentet gäller inte för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig, som inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller politiska oroligheter utom Sverige. Momentet gäller inte heller vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

i) Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Momentet gäller inte för den försäkrades dödsfall eller arbetsoförmåga som kan anses ha orsakats av krig, som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utanför Sverige i ett område där sådana förhållanden råder. Momentet gäller inte heller för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter en sådan vistelse och som kan anses ha orsakats av kriget eller oroligheterna. Om kriget eller oroligheterna bryter ut medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

Inskränkningen i första stycket gäller inte för en försäkrad som deltar i ett FN-uppdrag eller annat organiserat humanitärt hjälparbete, om dödsfallet eller arbetsoförmågan inträffar efter det att tre år förflutit från den tidpunkt då försäkringen trädde ikraft eller senare återupptogs.

j) Vistelse utom Norden

Moment som ger skydd vid arbetsförmåga ger inte rätt till ersättning vid arbetsförmåga som drabbar den försäkrade under vistelse utom Norden, om vistelsen har varat mer än 12 månader. Denna inskränkning gäller dock inte om den försäkrade eller den försäkrades make/ registrerad partner/sambo är:

- i utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt företag eller svensk ideell förening
- i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige eller
- i tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem.

Vistelse utom Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

Lämnar den försäkrade Norden under pågående sjukperiod föreligger rätt till ersättning endast i den mån och för den tid som en före avresan företagen läkarundersökning ger underlag för bedömning av den fortsatta arbetsförmågan.

k) Försäkringsfall till följd av atomolycka

Enskilt försäkringsmoment gäller inte för dödsfall eller arbetsförmåga som inträffar till följd av atomolycka, om ersättning utgår i enlighet med atomansvarighetslagen (1968:45) eller motsvarande lagstiftning i annat land.

20. Avgifter

Avgifter kan tas ut som procentuell avgift på premien och/eller på försäkringskapitalet på sparförsäkringsmoment. Kapitalavgift tas ut fortlöpande och avgift på premien tas ut vid varje premiebetalningstillfälle. För försäkringsmoment med förvaltning i fonder sker det genom minskning av antalet fondandelar, för moment med garanterad ränta genom minskning av räntan, och för moment med livförvaltning sker det genom minskning av avkastningen i portföljen.

För den administration som sammanhänger med transaktioner gentemot fondförvaltare har Bolaget rätt att ta ut särskilda avgifter. Vid omplacering kan transaktionsavgifter tas ut vid både inträde och utträde.

Bolaget har också rätt att ta ut särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren begär. Avgifter kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lag-

tillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De olika avgiftsslag som Bolaget tar ut framgår av den prislista som Bolaget tillämpar vid varje tidpunkt. Där redovisas också storleken på avgifterna. De nya avgifterna gäller även för tidigare ingångna försäkringsavtal och börjar gälla från den tidpunkt som Bolaget bestämt, dock tidigast från påföljande premieperiod.

En avgiftsändring påverkar dock inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit genom premiebetalning eller kapitaltillskott.

Kapitalavgift på moment med förvaltning med garanterad ränta kan dock inte höjas för kapital som uppkommit till följd av premiebetalning före 1 januari 2002.

De kostnader som uppstår inom fonderna för förvaltning och för köp och försäljning av värdepapper med mera regleras i de av Finansinspektionen godkända fondbestämmelserna och påverkar andelsvärdet inom respektive fond.

21. Åtgärder för utbetalning eller premiefrielse

Anmälan om försäkringsfall (dödsfall, arbetsförmåga eller olycksfall) ska göras till Bolagets huvudkontor snarast möjligt.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget.

Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Bolaget begär det.

För bedömning av rätt till sjukförsäkring, ersättning för invaliditet, utbetalning av förtidskapital samt rätt till premiefrielse, kan Bolaget begära att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Bolaget.

I fråga om försäkringsmoment som tillhör skattekategori (P) har Bolaget rätt att begära in underlag för bedömning av skyldigheten att göra skatteavdrag innan utbetalning görs.

Om det års- eller engångsbelopp som är förfallet till betalning är lägre än 0,5 procent av prisbasbeloppet behöver utbetalning inte göras.

22. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Utbetalning under den försäkrades livstid görs inom tio bankdagar från den försäkringstekniska förfallodagen för varje utbetalning.

Vid utbetalning av engångsbelopp på grund av den försäkrades död är dödsdagen den försäkringstekniska förfallodagen.

Vid periodiska utbetalningar på grund av den försäkrades död, är den försäkringstekniska förfallodagen för den första utbetalningen den första i månaden efter dödsfallsmånaden, utom för moment med förvaltning i fonder. För sådana moment är istället den försäkringstekniska förfallodagen för första periodiska belopp den dag då dödsfallet registrerades i Bolagets försäkringssystem. Bolaget är skyldigt att

registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Bolagets huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

För påföljande periodiska belopp är den försäkringstekniska förfalldagen den första dagen i vald utbetalningstermin även för moment med förvaltning i fonder.

Försäljning av fondandelar sker inom tio bankdagar från momentets försäkringstekniska förfalldag. Försäljning sker till den kurs som noterats, eller som Bolaget på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder. Försäljning av fondandelar kan komma att senareläggas till följd av fondbestämmelsernas regler om stora transaktioner.

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt punkt 21 i detta villkor.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar, har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet med ett engångsbelopp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Tidpunkt för kapitalöverföring och för försäljning av fondandelar vid flytt av försäkringskapital framgår av punkt 18.

Utbetalningssätt

Bolaget har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken.

Bolaget har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

23. Räntebestämmelser vid utbetalning

Förräntningsrörelseränta

Om utbetalning sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfalldagen betalar Bolaget förräntningsrörelseränta på förfallet belopp med undantag av återköpsbelopp. Dock inte på kapital som ska flyttas till annan försäkringsgivare eller belopp hänförligt till momenten "Sjukförsäkring" och "Premiebefrielse".

Förräntning sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Bolaget gällande räntesatsen.

Dröjsmålsränta

Om utbetalning sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Bolaget, betalas dröjsmålsränta

enligt Rättelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Bolaget, ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

24. Förmånstagare

Livsfallsutbetalning

Utbetalning av ålderspension, förtidskapital, sjukförsäkring samt ersättning från olycksfallsförsäkring sker till försäkringstagaren eller i förekommande fall till den medförsäkrade.

Dödsfallsutbetalning

Utbetalning av familjepension, återbetalningsskydd och dödsfallskapital sker till insatt förmånstagare eller i förekommande fall till den försäkrades eller medförsäkrades dödsbo.

För moment som avser efterlevandepension och återbetalningsskydd där inget skriftligt undertecknat förmånstagarförordnande gjorts gäller att utbetalning vid dödsfall sker till den försäkrades make/sambo, om make/sambo inte finns, eller helt eller delvis avstår från sin rätt, sker utbetalning till den försäkrades barn. Om dödsfallskapitalet i försäkringsmomentet "Livförsäkring" eller "Livförsäkring med förtidskapital" överlåtits till make/sambo sker utbetalning till denne.

Tillåtna förmånstagare

För försäkringsmoment, som tillhör skattekategori (P), begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Med make avses här även registrerad partner.

Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

För försäkringsmoment, som tillhör skattekategori (K), kan vem som helst vara förmånstagare, även juridisk person.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses endast person som försäkringstagaren är gift med samt registrerad partner. Förordnande till make upphör dock att gälla om mål om äktenskapsskillnad respektive om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person som annan ogift person bor tillsammans med på sådant sätt som avses i Sambolagen.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidet barns ställe inträder barnets bröstarvingar. Vid

moment som är pensionsförsäkring inträder dock övriga barn i avlidet barns ställe.

Vid förordnandet make och barn och sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/ sambon hela beloppet. Med barn avses detsamma som angivits ovan.

Vid förordnandet syskon utbetalas försäkringsbeloppet med lika fördelning mellan såväl hel som halvsyskon.

I avlidet syskons ställe inträder övriga syskon.

Vid förordnandet barnbarn och syskonbarn utbetalas försäkringsbeloppet med lika stor del till varje förmånstagare. I avliden förmånstagares ställe inträder övriga förmånstagare.

Med arvingar avses försäkringstagarens arvsberättigade anhöriga enligt reglerna i ärvdabalken. Detta innebär till exempel att efterlevande make är förmånstagare före gemensamma barn, men efter barn som inte är gemensamma. Det medför i sin tur att fördelningen sker så att maken får så stor andel som de gemensamma barnen skulle ha fått om förvärvet hade fördelats lika mellan den dödes samtliga barn.

Om försäkringstagaren inte angivit något annat gäller att i avliden eller avstående förmånstagares ställe inträder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet, eller som omfattas av något samlat förmånstagarbegrepp, till exempel barn eller arvingar med de tolkningsregler som angivits ovan. Om förmånstagarerna namngivits inträder övriga namngivna förmånstagare.

Saknas förmånstagare vid försäkringstagarens död tillfaller försäkringsbeloppet dödsboet.

Vid försäkringsmoment som har skattekategori (P) får dock någon utbetalning inte ske till dödsbo. Ändring av förmånstagarförordnande kan endast ske genom att försäkringstagaren skriftligen anmäler ändringen till Bolaget.

Twist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om twist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Bolaget inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Bolaget förfallet belopp med den räntesats som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Bolaget kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

25. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter

För vissa typer av moment är Bolaget skyldigt att betala avkastningsskatt på det kapital som är hänförligt till momentet. Storleken på avkastningen beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år, dock lägst 0,5 procent, multiplicerat med försäkringskapitalet vid ingången av året. I respektive

produktvillkor anges om momentet omfattas av avkastningsskatt.

För att täcka Bolagets skattekostnad minskas momentets värde den 1 januari varje år med ett lika stort belopp som Bolaget har att betala i avkastningsskatt för det kapital som nämnda dag är hänförligt till momentet.

Reglerna för uttag av skattekostnad kan ensidigt ändras av Bolaget om reglerna för beskattning av Bolaget ändras. Om skattereglerna ändras så att Bolagets antaganden om skattekostnaden visar sig vara otillräckliga har Bolaget rätt att reducera avtalat försäkringsbelopp. Det nya avtalade försäkringsbeloppet bestäms utifrån garanterat kapital och garanterad ränta efter ändrat avdrag för avkastningsskatt.

Bolaget lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 6, 11 och 12 kap lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska lämnas om pensionsförsäkring.

26. Preskription

Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringskydd ska framställas inom tio år från den händelse som enligt försäkringsavtalet skulle berättiga till ersättning alternativt till skydd. I annat fall bortfaller rätten till ersättning alternativt till skydd. Om begäran framställs inom tio år, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från att Bolaget tagit slutlig ställning till begäran.

27. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspråk på Bolaget kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från Bolaget om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig lydelse, såvida inte Bolaget underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Bolaget enligt dessa villkor eller till följd av försäkringsavtalet är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, fullgjord då underrättelsen avsänts, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från försäkringstagare eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Bolaget den dag meddelandet ankomststämplat eller på annat sätt daterats hos Bolagets huvudkontors officiella postadress, e-postadress eller motsvarande.

Bolaget är inte skyldigt att efterkomma begäran om återköp, omplacering eller annan betalningstransaktion som framställts via telefax eller e-post.

Försäkringstagaren eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom till handa. Bolaget är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

28. Ansvarsbegränsning

Bolaget utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om utredning eller utbetalning

födröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Bolaget ska dock göra vad som skäligen kan begärs av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Bolaget eller Handelsbanken varit normalt aktsamt.

29. Försäkringsbesked och Årsbesked

Utskriften av försäkringsavtalet innehåller väsentlig information om avtalade försäkringsmoment. Ny avtalsutskrift görs vid vissa ändringar av försäkringsmoment, till exempel vid utökning eller annullation av försäkringsmoment eller vid ändring av förmånstagarförordnande. Försäkringstagaren erhåller dessutom ett försäkringsbesked i samband med omräkning av avtalet en gång om året. Varken avtalsutskrift eller försäkringsbesked är någon värdehandling som behöver visas upp vid utbetalning eller ändring.

Om försäkringen innehåller försäkringsmoment avseende ålderspension får försäkringstagaren dessutom vid varje årsskifte ett årsbesked avseende momentet med uppgift om aktuellt värde, samt under närmast föregående år inbetalade premier och uttagna avgifter.

Genomförd omplacering bekräftas med särskild avräkningsnota.

30. Behandling av personuppgifter

Ändamålen med behandlingen

Det grundläggande ändamålet med Handelsbanken Livs personuppgiftsbehandling (nedan behandling) är att ingå och administrera försäkringsavtal, uppfylla förpliktelser enligt avtalet och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Behandlingen sker i enlighet med reglerna i dataskyddsförordningen ((EU) 2016/679).

Även behandlingar för analys eller statistikändamål kan förekomma, liksom för marknadsföringsändamål i Handelsbankenkoncernen om inte den som avses med uppgifterna hos Handelsbanken Liv eller Handelsbanken begärt att det inte ska ske.

Uppgifter som behandlas är i huvudsak grundläggande personuppgifter som Handelsbanken Liv erhåller direkt från den registrerade men också från andra källor såsom den registrerades arbetsgivare eller från valcentral. Namn och andra personuppgifter uppdateras löpande via det statliga personadressregistret (SPAR). Förutom grundläggande personuppgifter behandlas i förekommande fall även uppgifter om den registrerades hälsa (särskild kategori av personuppgifter) i syfte att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk med anledning av fullgörande av försäkringsavtalet.

Uppgifterna lagras under avtalstiden samt därefter under så lång tid som krävs eller är tillåtet enligt vid var tid tillämplig lag.

Delning av uppgifter

Handelsbanken Liv får inte lämna ut information om registrerade om det inte finns ett tydligt stöd i samband med utförande av försäkringsavtal eller för legalt syfte som kräver eller tillåter det, som exempelvis rapportering till myndigheter.

För att Handelsbanken Liv ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet kan bolaget i förekommande fall komma att dela personuppgifter med Handelsbankenkoncernen, andra mottagare såsom exempelvis myndigheter, uppdragstagare vid outsourcing, återförsäkringsbolag samt andra banker. För samma syfte kan personuppgifter komma att överföras till mottagare i länder utanför EU/EES (tredjeland).

Rätt till information, rättning, radering och dataportabilitet

Den vars personuppgifter behandlas har rätt att få tillgång till uppgifter som behandlas, begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter, radering, begränsning av eller invändning mot behandling av uppgifter. Avseende personuppgifter om den registrerade som denna själv tillhandahållit Handelsbanken Liv, kan den registrerade i vissa fall begära att få ut dem samt, om tekniskt möjligt, få dem direkt överförda till annan personuppgiftsansvarig. Den registrerades begäran eller invändning prövas i det enskilda fallet för att undersöka om och i vilken utsträckning den lagligen kan utföras av Handelsbanken Liv.

Mer information

Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag (516401-8284), Box 1325, 111 83 Stockholm, är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter enligt ovan.

Utförlig information om Handelsbankenkoncernens behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Datainspektionen, www.datainspektionen.se.

31. Gemensamt skadeanmälningsregister

Bolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Produktvillkor

Ålderspension – livförvaltning (kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Momentet kan inte nytecknas

Hälsoprövning

Momentet kan inte nytecknas

Försäkringsförmåner och sparande

Pensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande. Pensionen varierar med värdet av den portfölj i vilken kapitalet är placerat.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalningen av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Bolaget då tillämpar. Utbetalning sker i enlighet med stycket Fast utbetalning, se nedan.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade dör före utbetalningstidens slut upphör momentet att gälla varvid eventuellt pågående utbetalningar upphör.

Sparande kan ske längst intill pensionsåldern, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

Återbäring

Hela försäkringskapitalet utgörs av villkorad återbäring.

Fast utbetalning

För moment med livförvaltning gäller fast utbetalning vilket innebär att försäkringsmomentet ändras till ett moment med värdesäkrat fast försäkringsbelopp.

Inför första utbetalningen fastställs ett initialt försäkringsbelopp utifrån det försäkringskapital som finns vid tidpunkten för omräkningen. Det fasta utbetalningsbeloppet innebär att det initiala försäkringsbeloppet därefter följer det av Statistiska Centralbyrån fastställda konsumentprisindex (KPI). Uppräkning med KPI sker vid varje årsskifte. Den baseras på den procentuella förändringen av KPI mellan de två närmast föregående septembarmånaderna. Om KPI är negativt skrivs försäkringsbeloppet ned i motsvarande mån under förutsättning att inte gällande regler i inkomstskattelagen föreskriver annat. Vid första årsskiftet sker indexering i proportion till de antal månader som utbetalning pågått.

I samband med första utbetalningen överförs medel motsvarande försäkringskapitalet från en portfölj med livförvaltning till en portfölj med förvaltning för att värdesäkra Bolagets åtagande. Bolaget garanterar

värdesäkring med KPI-förändringen oavsett portföljens värdeutveckling.

Om svenska staten upphör med att emittera realränteobligationer eller om dessa utformas på ett sätt som innebär att Bolaget inte längre kan matcha sitt åtagande om fast utbetalning har Bolaget rätt att ändra utbetalningsmodell.

Bolagets resterande åtagande värderas och omvandlas till ett försäkringskapital. De återstående utbetalningarna kommer då att ske enligt den metod som Bolaget då tillämpar för periodiska utbetalningar.

Eftersom det fasta försäkringsbeloppet är oberoende av avkastningsskatt och avgifter under utbetalningstiden sker inget löpande avgifts- och skatteuttag. Istället beräknas det initiala försäkringsbeloppet med antagande om avgifts- och skatteuttag, vilket påverkar försäkringsbeloppets storlek.

Bolaget är skyldigt att betala avkastningsskatt på det kapital som är hänförligt försäkringsmomentet. Avkastningens storlek beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år multiplicerat med värdet av Bolagets resterande åtagande vid ingången av kalenderåret.

Under utbetalningstiden har momentet inte något försäkringskapital som ger rätt till avkastning.

Försäkringstagaren kommer därför inte att få ett årligt årsbesked. Försäkringstagaren får istället ett årsbesked där det sammanlagda utbetalade beloppet för föregående år samt kommande utbetalningsbelopp framgår.

För försäkringsmoment med en längre utbetalningstid än fem år gäller att försäkringstagaren efter fem års utbetalning har möjlighet att ändra från fast utbetalning till utbetalning från livförvaltning. Avgift för ändring tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Beloppsgränser

Vid nyteckning av pensionssparande, engångssparande och extrainsättning gäller det lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar, om inte annat gäller enligt punkt 9 i de allmänna villkoren.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Försäkringsmomentet saknar återbetalningsskydd vilket innebär att ingen utbetalning sker i händelse av den försäkrades dödsfall. Förmånstagare kan därmed inte insättas i momentet.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske
- flytt av försäkringskapital från Bolaget enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan kräva godkänd hälsoprövning. Om utbetalning påbörjats kan flytt från Bolaget inte ske under de fem första åren av utbetalningen. Om utbetalning påbörjats kan flytt inom Bolaget inte ske.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- höjning av pensionsåldern, dock högst 95 år
- ändring av utbetalningstid inom ramen för Bolagets då gällande utbetalningsregler, dock endast före första utbetalningen.
- ändring av aktuellt sparande. I de fall bestämmelserna i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller, får sparandet i momentet Privatpension inte understiga det lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar
- tillägg av återbetalningsskydd när som helst före pensionsåldern om försäkringstagaren/den försäkrade gifter sig, inleder samboförhållande eller får arvsberättigade barn. Denna ändringsrätt måste utnyttjas inom ett år från sådan familjehändelse.

Bolaget har rätt att från och med ändringens datering tillämpa de regler och antaganden som då gäller.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension – förvaltning i fonder

Inträdesålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 95 år.

Hälsoprövning

Försäkringsmomentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner och sparande

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande. Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till momentet när utbetalning ska ske. Pensionen är livsvarig om inte försäkringstagaren bestämmer annan utbetalningstid inom ramen för skattereglerna.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade dör före utbetalningstidens slut upphör

momentet att gälla varvid eventuella pågående utbetalningar upphör.

Sparande kan ske längst intill pensionsåldern, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

För moment tecknade från och med den 1 januari 2005 har Bolaget rätt att under utbetalningstiden tillämpa andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd än för tiden fram till pensionsåldern.

Återbäring

Momentet berättigar inte till villkorad återbäring.

Beloppsgränser

Vid nyteckning av pensionssparande, engångssparande och extrainsättning gäller de lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar, om inte annat gäller enligt punkt 9 i de allmänna villkoren.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Försäkringsmomentet saknar återbetalningsskydd vilket innebär att ingen utbetalning sker i händelse av den försäkrades dödsfall. Förmånstagare kan därmed inte insättas i momentet.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske
- flytt av försäkringskapital från bolaget enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan kräva godkänd hälsoprövning. Om utbetalning påbörjats kan flytt från Bolaget inte ske under de fem första åren av utbetalningen. Om utbetalning påbörjats kan flytt inom Bolaget inte ske.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern, lägst 55 och högst 95 år
- ändring av utbetalningstid inom ramen för gällande skatteregler
- ändring av aktuellt sparande. I de fall bestämmelserna i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller får sparandet i momentet Ålderspension inte understiga det lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar

- tillägg av återbetalningsskydd när som helst före pensionsåldern om försäkringstagaren/den försäkrade gifter sig, inleder samboförhållande eller får arvsberättigade barn. Denna ändringsrätt måste utnyttjas inom ett år från sådan familjehändelse.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta (kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Momentet kan inte nytecknas.

Hälsoprövning

Momentet kan inte nytecknas.

Försäkringsförmåner och sparande

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande. Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Därtill kommer ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 14 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek anges i avtalet för det enskilda försäkringsmomentet.

Pensionen är livsvarig om inte försäkringstagaren bestämmer annan utbetalningstid inom ramen för skattereglerna. Om momentet tillkommit i samband med flytt av försäkringskapital är den kortaste försäkringstiden dock fem år.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade dör före utbetalningstidens slut upphör momentet att gälla varvid eventuellt pågående utbetalningar upphör.

Sparande kan ske längst intill avtalad pensionsålder, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning inte göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

För moment tecknade från och med den 1 januari 2005 har Bolaget rätt att under utbetalningstiden tillämpa annan garanterad ränta och andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd än för tiden fram till pensionsåldern.

Återbäring

Momentet berättigar till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Beloppsgränser

Endast sänkning av sparandet är tillåtet. Begränsningen i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller inte. Sparpremien kan endast höjas i samband med indexering, se nedan.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Försäkringsmomentet saknar återbetalningsskydd vilket innebär att ingen utbetalning sker i händelse av den försäkrades dödsfall. Förmånstagare kan därmed inte insättas i momentet.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske
- flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan kräva godkänd hälsoprövning. Om utbetalning påbörjats kan flytt ske såväl till förvaltning i fonder inom Bolaget som flytt från Bolaget.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- ändring av utbetalningstid inom ramen för Bolagets då gällande utbetalningsregler, dock endast före första utbetalningen
- sänkning av aktuellt sparande.
- tillägg av återbetalningsskydd när som helst före pensionsåldern om försäkringstagaren/den försäkrade gifter sig, inleder samboförhållande eller får arvsberättigade barn. Denna ändringsrätt måste utnyttjas inom ett år från sådan familjehändelse.

Bolaget har rätt att från och med ändringens datering tillämpa de regler och antaganden som då gäller.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – livförvaltning (kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Momentet kan inte nytecknas

Hälsoprövning

Momentet kan inte nytecknas

Försäkringsförmåner och sparande

Pensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande.

Pensionen varierar med värdet av den portfölj i vilken kapitalet är placerat.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalningen av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Bolaget då tillämpar. Utbetalning sker i enlighet med stycket Fast utbetalning, se nedan.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Utbetalning sker till förmånstagare under garantitiden som kan vara mellan 5 och 15 år. I garantitiden inräknas den tid som försäkringstagaren själv lyft pensionen. Om dödsfallet inträffar innan pensionen börjat betalas ut utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs det av den del av försäkringskapitalet som motsvarar värdet av utbetalningarna under återstående garantitid.

Om försäkringstagaren valt tidsbegränsad utbetalning av pensionen upp till 15 år kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid. Om försäkringstagaren valt en längre utbetalningstid än 15 år är garantitiden normalt 15 år.

Varje utbetalning förutsätter att någon insatt förmånstagare lever.

Sparande kan ske längst intill pensionsåldern, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

Aterbäring

Hela försäkringskapitalet utgörs av villkorad återbäring.

Fast utbetalning

För moment med livförvaltning gäller fast utbetalning vilket innebär att avtalet ändras till ett avtal om värdesäkrat fast försäkringsbelopp.

Inför första utbetalningen fastställs ett initialt försäkringsbelopp utifrån det försäkringskapital som finns vid tidpunkten för omräkningen. Det fasta utbetalningsbeloppet innebär att det initiala försäkringsbeloppet därefter följer det av Statistiska Centralbyrån fastställda konsumentprisindex (KPI). Uppräkning med KPI sker vid varje årsskifte. Den baseras på den procentuella förändringen av KPI mellan de två närmast föregående septembarmånaderna. Om KPI är negativt skrivs försäkringsbeloppet ned i motsvarande mån under förutsättning att inte gällande regler i inkomstskattelagen föreskriver annat. Vid första årsskiftet sker indexering i proportion till de antal månader som utbetalning pågått.

I samband med första utbetalningen, överförs medel motsvarande försäkringskapitalet från en portfölj med livförvaltning till en portfölj med förvaltning för att värdesäkra Bolagets åtagande. Bolaget garanterar värdesäkring med KPI-förändringen oavsett portföljens värdeutveckling.

Om svenska staten upphör med att emittera realränteobligationer eller om dessa utformas på ett sätt som innebär att Bolaget inte längre kan matcha sitt åtagande om fast utbetalning har Bolaget rätt att ändra utbetalningsmodell.

Bolagets resterande åtagande värderas och omvandlas till ett försäkringskapital. De återstående utbetalningarna kommer då att ske enligt den metod som Bolaget då tillämpar för periodiska utbetalningar.

Eftersom det fasta försäkringsbeloppet är oberoende av avkastningsskatt och avgifter under utbetalningstiden sker inget löpande avgifts- och skatteuttag. Istället beräknas det initiala försäkringsbeloppet med antagande om avgifts och skatteuttag, vilket påverkar försäkringsbeloppets storlek. Bolaget är skyldigt att betala avkastningsskatt på det kapital som är hänförligt försäkringsmomentet. Avkastningens storlek beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år multiplicerat med värdet av Bolagets resterande åtagande vid ingången av kalenderåret.

Under utbetalningstiden har momentet inte något försäkringskapital som ger rätt till avkastning. Försäkringstagaren kommer därför inte att få ett årligt årsbesked. Försäkringstagaren får istället ett årsbesked där det sammanlagda utbetalade beloppet för föregående år samt kommande utbetalningsbelopp framgår.

För försäkringsmoment med en längre utbetalningstid än fem år gäller att försäkringstagaren efter fem års utbetalning har möjlighet att ändra från fast utbetalning till utbetalning från livförvaltning. Avgift för ändring tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Beloppsgränser

Vid nyteckning av pensionssparande, engångssparande och extrainsättning gäller de lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar, om inte annat gäller enligt punkt 9 i de allmänna villkoren.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Under försäkringstagarens livstid sker utbetalning till denne. Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare i enlighet med bestämmelserna i punkt 24 i de allmänna villkoren. Vem som är förmånstagare till det enskilda försäkringsmomentet framgår av avtalsutskriften.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske

- flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren. Om utbetalning påbörjats kan flytt från Bolaget inte ske under de fem första åren av utbetalningen. Om utbetalning påbörjats kan flytt inom Bolaget inte ske.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- höjning av pensionsåldern, dock högst 95 år.
- ändring av utbetalningstid inom ramen för Bolagets då gällande utbetalningsregler, dock endast före första utbetalningen.
- förmånstagare kan efter den försäkrades död gemensamt avkorta garantitiden lägst till fem år.
- ändring av aktuellt sparande. I de fall bestämmelserna i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller får sparandet i momentet Privatpension inte understiga det lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar.
- ändring av förmånstagarförordnande
- borttagande av återbetalningsskydd

Bolaget har rätt att från och med ändringens datering tillämpa de regler och antaganden som då gäller.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder

Inträdesålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 95 år.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner och sparande

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande.

Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till momentet när utbetalning ska ske. Pensionen är livsvarig om inte försäkringstagaren bestämmer annan utbetalningstid inom ramen för skattereglerna.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Utbetalning sker till förmånstagare under garantitiden som kan vara mellan 5 och 15 år. I garantitiden inräknas den tid som försäkringstagaren själv lyft pensionen. Om dödsfallet inträffar innan ålderspensionen börjat betalas ut utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs det av den del av försäkringskapitalet som motsvarar värdet av utbetalningarna under återstående garantitid. Även

för återbetalningsskyddet varierar pensionen med värdet av fondandelarna.

Om försäkringstagaren valt tidsbegränsad utbetalning av pensionen upp till 15 år kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid. Om försäkringstagaren valt en längre utbetalningstid än 15 år är garantitiden normalt 15 år.

Varje utbetalning förutsätter att någon insatt förmånstagare lever.

Sparande kan ske längst intill pensionsåldern, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

För moment tecknade från och med den 1 januari 2005 har Bolaget rätt att under utbetalningstiden tillämpa andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd än för tiden fram till pensionsåldern.

Återbäring

Momentet berättigar inte till villkorad återbäring.

Beloppsgränser

Vid nyteckning av pensionssparande, engångssparande och extrainsättning gäller de lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar, om inte annat gäller enligt punkt 9 i de allmänna villkoren.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Under försäkringstagarens livstid sker utbetalning till denne. Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare i enlighet med bestämmelserna i punkt 24 i de allmänna villkoren. Vem som är förmånstagare till det enskilda försäkringsmomentet framgår av avtalsutskriften.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske
- flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren. Om utbetalning påbörjats kan flytt från Bolaget inte ske under de fem första åren av utbetalningen. Om utbetalning påbörjats kan flytt inom Bolaget inte ske.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern, lägst 55 och högst 95 år
- ändring av utbetalningstid inom ramen för gällande skatteregler
- förmånstagare kan efter den försäkrades död gemensamt avkorta garantitiden lägst till fem år
- förmånstagare kan efter den försäkrades död gemensamt göra omplacering, såvida inte försäkringstagaren bestämt annorlunda
- ändring av aktuellt sparande. I de fall bestämmelserna i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller får sparandet i momentet Ålderspension inte understiga det lägsta sparbelopp som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar
- ändring av förmånstagarförordnande
- borttagande av återbetalningsskydd.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta (kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Momentet kan inte nytecknas.

Hälsoprövning

Momentet kan inte nytecknas.

Försäkringsförmåner och sparande

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital som försäkringstagaren byggt upp genom sitt sparande. Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Därtill kommer ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 14 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek anges i avtalet för det enskilda försäkringsmomentet.

Pensionen är livsvarig om inte försäkringstagaren bestämmer annan utbetalningstid inom ramen för skattereglerna. Om momentet tillkommit i samband med flytt av försäkringskapital är den kortaste försäkringstiden dock fem år.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Utbetalning sker till förmånstagare under garantitiden som kan vara mellan 5 och 15 år. I garantitiden inräknas den tid som försäkringstagaren själv lyft pensionen.

Om dödsfallet inträffar innan ålderspensionen börjat betalas ut utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs det av den del av försäkringskapitalet som motsvarar värdet av utbetalningarna under återstående garantitid.

Om försäkringstagaren valt tidsbegränsad utbetalning upp till 15 år av ålderspensionen kommer garantitiden att överensstämja med denna utbetalningstid. Om försäkringstagaren valt en längre utbetalningstid än 15 år är garantitiden normalt 15 år.

Varje utbetalning förutsätter att någon insatt förmånstagare lever.

Sparande kan ske längst intill avtalad pensionsålder, som kan vara högst 95 år. Utöver regelbundet sparande kan extra inbetalning inte göras.

Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

För moment tecknade från och med den 1 januari 2005 har Bolaget rätt att under utbetalningstiden tillämpa annan garanterad ränta och andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd än för tiden fram till pensionsåldern.

Återbäring

Momentet berättigar till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Beloppsgränser

Endast sänkning av sparandet är tillåtet. Begränsningen i punkt 9 i de allmänna villkoren gäller inte. Sparpremien kan endast höjas i samband med indexering, se nedan.

Indexering

Indexering kan ske genom att sparandet förändras i takt med prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Indexering sker en gång per år i samband med omräkning av försäkringen.

Förmånstagare

Under försäkringstagarens livstid sker utbetalning till denne. Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare i enlighet med bestämmelserna i punkt 24 i de allmänna villkoren. Vem som är förmånstagare till det enskilda försäkringsmomentet framgår av avtalsutskriften.

Överlåtelse, pantsättning, återköp och flytt av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske på grund av bodelning med anledning av äktenskapsskillnad, utmätning, ackord och konkurs. Anmälan om ägande rättsövergången ska göras till Bolaget.
- pantsättning kan inte ske
- återköp kan inte ske
- flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren. Om utbetalning påbörjats kan flytt ske såväl till förvaltning i fonder inom Bolaget som flytt från Bolaget.

Ändring

Utan samtycke eller krav på hälsoprövning från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- ändring av utbetalningstid inom ramen för Bolagets då gällande utbetalningsregler, dock endast före första utbetalningen
- sänkning av aktuellt sparande.

- ändring av förmånstagarförordnande.

Bolaget har rätt att från och med ändringens datering tillämpa de regler och antaganden som då gäller.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Olycksfallsförsäkring

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade och eventuellt medförsäkrad make/sambo ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder är 65 år. För medförsäkrat barn är slutåldern 18 år. Momentet upphör när försäkringstagaren fyller 65 år.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Vem kan omfattas av momentet?

Momentet omfattar försäkringstagaren själv men kan även omfatta försäkringstagarens make/sambo samt hemmavarande barn under 18 år.

Med försäkrad i dessa produktvillkor avses såväl försäkringstagaren själv som eventuellt medförsäkrad make/sambo och/eller barn. Med medförsäkrat barn avses såväl försäkringstagarens egna arvsberättigade barn som eventuellt medförsäkrat makes/sambos barn. För att omfattas av försäkringen ska barnet vara folkbokfört på samma adress som försäkringstagaren. Utländskt barn som försäkringstagaren avser att adoptera kan vara medförsäkrat så snart det kommit till Sverige, förutsatt att medgivande enligt 25 § socialtjänstlagen föreligger. Kommer adoption inte till stånd, upphör momentet att gälla när barnet lämnar Sverige, dock senast efter ett år. Medförsäkrad är ägare till sin del av momentet.

Begreppet olycksfall

Med olycksfallsskada förstås en kroppsskada, som den försäkrade ofrivilligt drabbas av genom en plötslig yttre händelse.

Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada på grund av förfrysning, värmeslag, borreliainfektion och TBE på grund av fästingbett, hälseneruptur samt vridvåld mot knä.

Den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

Endast skador som uppfyller ovanstående förutsättningar är olycksfallsskador. Många skador som dagligt tal betraktas som olycksfallsskador, t ex överansträngningar och förslitningsskador, är inte olycksfallsskador i villkorens mening. Med olycksfallsskada avses således inte kroppsskada som uppkommit genom:

- överansträngning och/eller ensidiga rörelser

- smitta av bakterier eller virus eller annat smittämne
- användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- kärnexplosion eller radioaktiv strålning som har samband med militär verksamhet, i vilken den försäkrade deltar.

Med olycksfallsskada avses inte tandskada som uppkommit till följd av tuggning eller bitning.

Inskränkningar i försäkringsmomentets giltighet

Utöver de inskränkningar i momentets giltighet som framgår av de allmänna villkoren gäller följande:

- för försäkrad som fyllt 16 år gäller momentet inte vid olycksfallsskada under deltagande i fallskärmshoppning, segelflygning, ballongflygning, drakflygning eller liknande, bungyjump, kapplöpning till häst (fälttävlan, galopp och steeplechase), tävling eller särskilt anordnad träning med motor-, raket eller reaktionsdrivet fortskaffningsmedel, annan sport eller idrottstävling eller särskilt anordnad träning som representant för idrottsförbund eller annan idrottsförening än korporationsförening eller liknande
- om den försäkrades hälsotillstånd försämrats beroende på ett kroppsfel, som antingen redan fanns vid olycksfallet eller som tillstött senare utan samband med olycksfallsskadan, lämnas ingen ersättning för de kostnader och den invaliditet som den på kroppsfelet beroende försämringen medfört. Med kroppsfel avses sjukdom, sjuklig förändring, lyte eller men.

Momentet gäller både under arbetstid och fritid.

Försäkringsförmåner

Ersättning lämnas för:

- läkekostnader, resekostnader, tandskadekostnader, merkostnader samt kostnader för invaliditetshjälpmedel
- medicinsk invaliditet, som valfritt kan väljas i intervallen fem, tio och femton prisbasbelopp.
- Endast en nivå kan väljas för samma familj
- ekonomisk invaliditet med samma ersättningsbelopp som vid medicinsk invaliditet
- dödsfallsersättning med 0,5 prisbasbelopp.

Ersättning förutsätter att olycksfallet inträffat under försäkringstiden. Invaliditeten bedöms alltid antingen som medicinsk eller ekonomisk. Invaliditetsersättningen beräknas efter den typ av invaliditet som ger den högsta invaliditetsgraden.

Ersättning lämnas inte för förlorad arbetsinkomst.

Ersättning för kostnader

Läkekostnader

Ersättning lämnas för kostnader för nödvändig läkarvård, sjukhusvård, behandling och hjälpmedel som läkare föreskrivit för att läka skadan och som till någon del betalas av allmän försäkring.

Vid sjukhusvård lämnas ersättning för den del av kostnaden som inte motsvarar inbesparade levnadskostnader (den normala levnadskostnaden är beräknad till 0,15 procent av prisbasbeloppet per dag).

För vård eller behandling i Sverige lämnas ersättning bara om vården eller behandlingen ges inom den offentliga vården eller av läkare eller annan som är uppförd på förteckning upprättad av försäkringskassan eller som har vårdavtal med sjukvårdshuvudman.

Ersättning lämnas också för behandlingskostnad för vård hos sjukgymnast eller för annan behandling, under förutsättning att behandlingen sker efter remiss av läkare som är uppförd på förteckning upprättad av försäkringskassan eller har vårdavtal med sjukvårdshuvudman.

Finns remiss till sjukgymnast men den försäkrade väljer annan behandling, ersätts denna med vad som motsvarar patientavgiften vid sjukgymnast i offentlig vård.

För läkekostnader utomlands lämnas ersättning endast om olycksfallet inträffat utomlands. För kostnader som uppstått utom EU eller Norden lämnas ingen ersättning.

Ersättning för läkekostnader lämnas längst i fem år från olycksfallstillfället. Om olycksfallsskadan medför invaliditet men slutreglering inte kunnat ske inom fem år, lämnas dock ersättning till dess slutreglering sker. Ersättning lämnas inte sedan invaliditetsersättning utbetalats.

Resekostnader

Ersättning lämnas för reskostnader som den försäkrade drabbas av i samband med vård och behandling som omfattas av momentet.

Om den försäkrade måste anlita särskilt transportmedel för att kunna utföra ordinarie yrkesarbete eller skolutbildning, lämnas ersättning under den akuta sjukdomstiden för merkostnader för resor mellan fast bostad och arbetsplats eller skola. Merkostnader för resor mellan fast bostad och ordinarie arbetsplats ska i första hand ersättas av arbetsgivare och försäkringskassa.

Ersättning lämnas för det billigaste färdssätt som den försäkrades hälsotillstånd medger. Behovet måste styrkas av läkare.

Ersättning för reskostnader lämnas längst i fem år från olyckstillfället. Om olycksfallsskadan medför invaliditet men slutreglering inte kunnat ske inom fem år, lämnas dock ersättning till dess slutreglering sker. Ersättning lämnas inte sedan invaliditetsersättning utbetalats.

För reskostnader utomlands lämnas ersättning endast om olycksfallet inträffat utomlands. För kostnader som uppstått utom EU eller Norden lämnas ingen ersättning.

Behandlingskostnader för tandskador

Ersättning lämnas för kostnader för nödvändig behandling av tandskada orsakad av olycksfall. Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när den skadades. Behandlingen och kostnaderna för denna ska

godkännas av Bolaget i förväg. Skälighetskostnad för akut behandling ersätts dock även om godkännande inte hunnit inhämtas.

För behandling i Sverige lämnas ersättning endast för tandbehandling som omfattas av tandvårdsförsäkringen.

Implantatsbehandling som inte omfattas av tandvårdsförsäkringen ersätts inte.

För behandling utomlands lämnas ersättning endast om olycksfallet inträffat utomlands. För kostnader som uppstått utom EU eller Norden lämnas ingen ersättning.

Ersättning lämnas för en slutbehandling inom fem år från olyckstillfället. Måste slutbehandlingen uppskjutas till en senare tidpunkt på grund av den försäkrades ålder, utbetalas ersättning också för den uppskjutna behandlingen. Sådan uppskjuten behandling ersätts om den genomförs före fyllda 25 år.

Slutbehandlingen kan i vissa fall uppskjutas till 30 års ålder under förutsättning att detta godkänts av Bolaget innan den försäkrade har fyllt 25 år.

Ersättning för merkostnader

Om olycksfallsskadan medfört att den försäkrade måste behandlas av läkare, lämnas ersättning för skäliga merkostnader enligt skadeståndsrättsliga regler för:

- kläder och normalt burna andra personliga tillhörigheter som skadats vid olycksfallet. Ersättning lämnas med högst 0,25 prisbasbelopp.
- oundvikliga och nödvändiga merkostnader som uppstått under den akuta sjukdomstiden till följd av olycksfallsskadan. Ersättning lämnas med högst 0,5 prisbasbelopp.

För merkostnader utomlands lämnas ersättning endast om olycksfallet inträffat utomlands. För kostnader som uppstått utom EU eller Norden lämnas ingen ersättning.

Ersättning för invaliditetshjälpmedel

Medför olycksfallsskadan behov av invaliditetshjälpmedel lämnas ersättning för skälighetskostnader. Kostnaderna ska ha uppkommit efter den akuta sjukdomstiden och inom fem år från olyckstillfället. Kostnaderna ska på förhand godkännas av Bolaget.

Ersättning lämnas för kostnader för hjälpmedel till exempel i bostaden eller i bilen, som kan lindra ett invaliditetstillstånd eller öka rörelseförmågan. Kostnad för standardhöjning ersätts dock inte.

För varje skadefall lämnas ersättning med sammanlagt högst ett prisbasbelopp. Med prisbasbelopp avses här det prisbasbelopp som gällde då behovet av invaliditetshjälpmedel uppstod.

Ersättning för invaliditetshjälpmedel ska i första hand sökas från statlig eller kommunal myndighet eller motsvarande.

Ersättning för invaliditetshjälpmedel lämnas inte om den påverkar ersättningen den försäkrade kan få från statlig eller kommunal myndighet eller motsvarande.

Gemensamt för läke-, rese-, tandskade- och merkostnader samt kostnader för invaliditetshjälpmedel

1. Ersättning lämnas för skäliga kostnader till följd av olycksfallet som inte ska ersättas från annat håll enligt lag, författning, konvention, annan försäkring eller kollektivavtal.
2. Är den försäkrade inte ansluten till allmän försäkringskassa i Sverige, lämnas ersättning för de kostnader som skulle ha ersatts om den försäkrade varit ansluten.
3. Kostnader ska styrkas med originalkvitton eller med mellanskillnadskvitto från försäkringskassan.
4. För ersättning av kostnader gäller en självrisk av 0,02 prisbasbelopp. Med prisbasbelopp avses, utom beträffande invaliditetshjälpmedel, prisbasbeloppet vid olyckstillfället.

Invaliditetsersättning

Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet förstås en bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction, som föranletts av olycksfallsskadan. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även kvarstående vanprydande ärr, bestående värk, förlust av sinnesfunktion eller förlust av inre organ.

När olycksfallet medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction och tillståndet är stationärt, utbetalas invaliditetsersättning för medicinsk invaliditet om inte i stället rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet föreligger. Förutsättning för rätt till ersättning är att olycksfallsskadan inom tre år från olyckstillfället medfört en mätbar medicinsk invaliditet. Slutbedömningen ska dock göras först när invaliditetsgraden är definitivt fastställd.

Ersättningens storlek baseras på försäkringsbeloppet, den medicinska invaliditetsgraden och åldern vid olyckstillfället.

Försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet är det avtalade beloppet. Detta gäller före fyllda 46 år. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 46 år reduceras försäkringsbeloppet med 2,5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. Ersättningen utgör så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot den medicinska invaliditetsgraden.

Om den medicinska invaliditetsgraden överstiger 25 procent och den försäkrade vid olyckstillfället inte fyllt 60 år tillkommer tilläggsersättning enligt av Bolaget fastställd tabell. Se exempel nedan. Maximal ersättning vid 100 procent medicinsk invaliditet är 150 procent av försäkringsbeloppet för den som inte fyllt 60 år vid olyckstillfället. Har den försäkrade fyllt 60 år är maximal ersättning vid 100 procent medicinsk invaliditet 100 procent av försäkringsbeloppet för invaliditet.

Har samma olycksfallsskada medfört skador på flera kroppsdelar lämnas ersättning efter en beräknad invaliditetsgrad om högst 100 procent.

Tabell 1

Medicinsk invaliditet	Tilläggsersättning	Total ersättning i procent av försäkringsbeloppet
10 %	–	10 %
50 %	17 %	67 %
100 %	50 %	150 %

Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet förstås en bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga till följd av olycksfallsskadan. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete – även i annat yrke – prövats och försäkringskassan beviljat minst halv sjukersättning som inte är tidsbegränsad enligt lagen om allmän försäkring.

Om olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent och försäkringskassan beviljat minst halv sjukersättning som inte är tidsbegränsad enligt lagen om allmän försäkring, prövas frågan om ersättning för ekonomisk invaliditet ska utbetalas. Vid mer än halv sjukersättning som inte är tidsbegränsad, kan ersättning utgå för ekonomisk invaliditet med samma procentsats som den beviljade sjukersättningen, om orsaken till sjukersättningen till minst 50 procent är hänförlig till invaliditet till följd av olycksfallsskadan.

Olycksfallsskadan ska dessutom, innan rätten till ekonomisk invaliditet inträder, ha medfört en mätbar medicinsk invaliditet inom tre år från olyckstillfället.

Vid skadefall före 46 års ålder utgör försäkringsbeloppet vid fullständig ekonomisk invaliditet det avtalade beloppet.

Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 46 år, reduceras försäkringsbeloppet med fem procentenheter för varje år som åldern överstiger 45 år.

Har ersättning för medicinsk invaliditet utbetalats avräknas det utbetalda beloppet (uttryckt i antal prisbasbelopp) från ersättningen för ekonomisk invaliditet.

Om den försäkrade vid olyckstillfället uppbar partiell aktivitets- eller sjukersättning, lämnas högst så stor ersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan.

Om den försäkrade vid olyckstillfället fyllt 60 år eller uppbar hel aktivitets- eller sjukersättning lämnas ingen ersättning för ekonomisk invaliditet.

Vid olycksfallsskada som medför ekonomisk invaliditet utbetalas istället ersättning för den medicinska invaliditetsgraden om detta skulle leda till högre utbetalning.

Ersättning lämnas inte för både medicinsk och ekonomisk invaliditet.

Beviljas sjukersättning som inte är tidsbegränsad från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet bara om den medicinska invaliditetsgraden till följd av olycksfallet är minst 50

procent. Motsvarande gäller också om den försäkrade först fått mindre än hel sjukersättning som inte är tidsbegränsad och efter fyllda 60 år får hel sådan ersättning. Ersättning betalas ut i förhållande till dels invaliditetsgraden enligt nedanstående tabell, dels åldern vid olyckstillfället.

Tabell 2

Ekonomisk invaliditet	Ersättning i procent av försäkringsbeloppet eller högre
85 %	100 %
75–84 %	75 %
50–74 %	50 %

Värdesäkring och utbetalning av invaliditetsersättning
Försäkringsbeloppet bestäms av det prisbasbelopp som gäller då Bolaget betalar ut ersättningen.

Slutreglering av skadan görs först när den medicinska eller i förekommande fall den ekonomiska invaliditeten är fastställd. Dessförinnan kan förskott på invaliditetsersättningen betalas ut. Förskottet ska då högst svara mot den säkerställda invaliditeten. Sådant förskott, uttryckt i prisbasbelopp, avräknas från det antal prisbasbelopp som ska betalas ut när invaliditetsgraden har fastställts.

Vid dödsfall innan slutreglering skett, utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg före dödsfallet. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffar inom 12 månader från olyckstillfället.

Möjlighet till omprövning av ersättningen om invaliditeten ökar

Om olycksfallsskadan medfört att den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämrats eller att den försäkrade förlorat ytterligare arbetsförmåga efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få invaliditetsgraden omprövad. Omprövning medges dock inte sedan mer än tio år förflutit från det olycksfallet inträffade.

Ersättning vid dödsfall

Om den försäkrade avlider på grund av olycksfallsskada inom tre år från olycksfallet, utbetalas 0,5 prisbasbelopp till den försäkrades dödsbo. Med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som gäller då utbetalning sker.

Övriga bestämmelser

Premie

Premien beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till förändring av prisbasbeloppet och skadefall. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik.

Ändring

Momentet kan ändras genom att make/sambo och/eller barn kan medförsäkras.

Överlåtelse, pantsättning och återköp

Momentet kan varken överlätas, pantsättas eller återköpas.

Flytt av försäkringskapital

Inget försäkringskapital finns att flytta för detta försäkringsmoment. Vid begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget för Privatpension, med eller utan återbetalningsskydd, innebär det att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten. Detta moment upphör därför att gälla vid det månadskifte flytten sker.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende kapitalförsäkring (K). Utfallande belopp är fritt från inkomstskatt. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Familjepension – Kan ej nytecknas

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder för försäkringen är lägst 65 och högst 70 år. Har den försäkrade inte angivit annat är slutåldern 65 år.

Hälsoprövning

Försäkringsmomentet kan endast beviljas efter godkänd hälsoprövning eller efter det att den försäkrade efter särskild hälsoprövning accepterat erbjuden förhöjning av premien.

Försäkringsförmåner

Vid den försäkrades dödsfall under avtalad försäkringstid betalas familjepension månadsvis under garantitiden som är 15 år.

Försäkringsbeloppet utgör lägst 0,5 prisbasbelopp/år och högst tre prisbasbelopp/år och väljs i intervaller om halva prisbasbelopp.

Varje utbetalning förutsätter att insatt förmånstagare lever.

Den försäkrades dödsfall medför inte att något försäkringskapital uppstår på det enskilda momentet.

Indexering

Under såväl premiebetalningstid som utbetalningstid sker indexering genom att förmånen förändras i takt med förändringar i prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

Premie och premiebetalning

Premien beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till den försäkrades kön och aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadefall. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik.

Premiebetalning sker intill försäkringstidens slut, dock längst så länge den försäkrade lever. Om premiebetalningen avslutas, upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalning sker till insatt förmånstagare i enlighet med bestämmelserna i punkt 24 i de allmänna villkoren. Vem som är förmånstagare till det enskilda försäkringsmomentet framgår av avtalsutskriften.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse och pantsättning kan inte ske.

Flytt av försäkringskapital

Inget försäkringskapital finns att flytta för detta försäkringsmoment. Vid begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget för Privatpension, med eller utan återbetalningsskydd, innebär det att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten. Detta moment upphör därför att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

Ändring

Utan samtycke från Bolaget kan momentet ändras i följande fall:

- avkortning av försäkringstiden
- förmånstagare kan gemensamt avkorta garantitiden efter den försäkrades dödsfall till lägst fem år
- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande.

Efter godkänd hälsoprövning kan försäkringsförmånerna höjas till högst tre prisbasbelopp/år.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P). Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Sjukförsäkring

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder är 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd hälsoprövning eller efter det att den försäkrade efter särskild hälsoprövning accepterat erbjuden förhöjning av premien.

Försäkringsförmåner

Rätt till ersättning samt karenstid

Rätt till sjukersättning vid moment med 90 dagars karens inträder när den försäkrade, i oavbruten följd, utöver karenstiden är arbetsoförmögen till minst 50 procent på grund av sjukdom eller olycksfall om inte annat gäller enligt punkt 19 d) i de allmänna villkoren.

I karenstiden medräknas inte sjuktid innan momentet har trätt i kraft enligt avtalet. Rätt till sjukersättning vid moment med rörlig karens inträder när den försäkrade på grund av

sjukdom eller olycksfall blir berättigad till aktivitets- eller sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring. Karenstiden sträcker sig då fram till den tidpunkt per vilken aktivitets- eller sjukersättningen beviljats.

Efter avslutad ersättningsperiod tillämpas inte ny karenstid om den försäkrade varit helt arbetsför i högst 30 dagar och därefter åter blir arbetsförmögen till minst 50 procent.

Rätten till sjukersättning upphör vid utgången av den månad då den försäkrade fyller 65 år. Den upphör också vid den försäkrades dödsfall dessförinnan eller om förutsättningarna i föregående stycke inte längre föreligger. Pågående utbetalningar avbryts.

Bedömning av arbetsförmågan

Vid bedömning av rätt till ersättning avses med arbetsförmåga en av sjukdom eller olycksfall föranledd förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst 50 procent. Isolering som smittbärande enligt myndighets föreskrift jämföras i detta sammanhang med sjukdom.

Den av Bolaget bedömda graden av arbetsförmåga bestäms efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som kan anses ha framkallats av sådana symtom och funktionsnedsättningar efter försäkringens tecknande som objektivt kan fastställas. Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärvsarbete i övrigt. Arbetsförmåga anses inte längre föreligga om den försäkrade kan utföra annat arbete.

Sjukersättningens storlek

Vid tecknande eller vid ändring av momentet bestäms sjukersättningens storlek i förhållande till maximalt tillåten ersättningsnivå enligt de regler som Bolaget tillämpar.

Lägsta ersättningsbelopp är 400 kronor per månad.

Försäkringstagaren är skyldig att anmäla sådana ändrade förhållanden som kan påverka sjukersättningens storlek. Ersättningen är proportionell mot graden av arbetsförmåga.

Indexering

Förmånerna räknas om varje år med hänsyn till förändring av prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring, dock högst med 5 procent. Omräkning sker såväl före som efter inträffat sjukfall. Även premien räknas om i anslutning härtill, varvid hänsyn också tas till den försäkrades ålder.

Övriga bestämmelser

Premie/premiebetalning

Premie beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till den försäkrades kön och aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadeutfall. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik.

Premie betalas under hela försäkringstiden. För moment med 90 dagars karens upphör dock premiebetalningen 90 dagar före försäkringstiden slut. För moment med rörlig

karens upphör premiebetalningen när det återstår 18 månader till försäkringstidens slut.

Under sjukdomstid betalas premie i högst 90 dagar oavsett karenstiden för sjukförsäkringen.

Vid partiell arbetsförmåga betalas dock premie även för tid efter 90 dagar, varvid premien är proportionell i förhållande till arbetsförmågan.

Om premiebetalningen avslutas i förtid upphör momentet att gälla. Utbetalningar som pågår fullföljs dock.

Åtgärder för utbetalning

Anmälan om arbetsförmåga ska göras till Bolaget snarast men inom tre år från olycksfallet eller sjukperiodens början, dock senast inom tio år från den händelse som berättigar till ersättning. I annat fall går rätten till ersättning förlorad. För moment med rörlig karens räknas tioårsgränsen från det datum aktivitets- eller sjukersättning enligt lagen om allmän försäkring har beviljats.

En förutsättning för utbetalning av ersättning är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter, samt följer de anvisningar som Bolaget lämnar i samråd med läkare och som avser att begränsa följderna av sjukdomen eller olycksfallet.

Överförsäkring

Om den försäkrades arbetsinkomst och sjukförmåner skulle visa sig överstiga Bolagets maximalt tillåtna ersättningsnivå, vanligtvis cirka 90 procent av arbetsinkomsten, har Bolaget rätt att begränsa sjukförsäkringen till denna nivå. Maximalt tillåten ersättningsnivå kan ändras av Bolaget efter information till försäkringstagaren. Vid inträffad arbetsförmåga utbetalas endast så stor del av ersättningsbeloppet att detta tillsammans med andra sjukförmåner inte överstiger Bolagets maximalt tillåtna ersättningsnivå. Någon utbetalning av eventuellt överskjutande belopp eller återbetalning av premie görs inte.

Bolaget har rätt att avräkna följande ersättningar från maximalt tillåten ersättningsnivå:

- sjukpenning
- ersättning som betalas ut från privat och/eller arbetsgivarbetald sjukförsäkring
- livränta från TFA på grund av ekonomisk invaliditet
- livränta enligt lagen om arbetsskadeförsäkring
- trafikskadelivränta
- ersättning som utbetalas vid rehabilitering enligt lagen om allmän försäkring
- annan ersättning som utbetalas på grund av arbetsförmåga. Vad som avräknas kan komma att ändras av Bolaget.

Ändring

Utan samtycke från Bolaget kan momentet ändras i följande fall:

- sänkning av avtalad förmån
- förlängning av karenstid.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse och pantsättning kan inte ske.

Flytt av försäkringskapital

Inget försäkringskapital finns att flytta för detta försäkringsmoment. Vid begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget för Privatpension, med eller utan återbetalningsskydd, innebär det att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten. Detta moment upphör därför att gälla vid det månadskifte flytten sker.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Försäkringsmomentet kan i skattehänseende vara pensionsförsäkring (P) eller kapitalförsäkring (K).

Vid pensionsförsäkring beskattas utfallande belopp som inkomst av tjänst. Vid kapitalförsäkring är utfallande belopp inkomstskattefritt. Försäkringstagaren har rätt att välja vilken skattekategori momentet ska tillhöra.

Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Livförsäkring

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder för försäkringsmomentet är 67 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Förmånen utgörs av dödsfallskapital.

Dödsfallskapitalet utbetalas om den försäkrade dör under försäkringstiden och utgörs av det antal prisbasbelopp som gäller för momentet på dödsdagen. Försäkringsbeloppet minskar dock med tre procentenheter per år från och med ingången av det kalenderår den försäkrade fyllt 56 år enligt tabell 3.

Försäkringsbeloppet kan fritt väljas i intervaller om 5 prisbasbelopp mellan 5 och 140 prisbasbelopp.

Tabell 3

Den försäkrades ålder vid ingången av kalenderåret	Dödsfallskapital i procent av försäkringsbeloppet
inte fyllt 56 år	100 %
har fyllt 56 men inte 57 år	97 %
har fyllt 57 men inte 58 år	94 %
har fyllt 58 men inte 59 år	91 %

och så vidare med tre procentenheters minskning varje år så att beloppet utgör då den försäkrade

har fyllt 66 men inte 67 år	67 %
-----------------------------	------

har fyllt 67 år	64 %
-----------------	------

Indexering

Indexering sker genom att försäkringsbeloppet förändras i takt med prisbasbeloppet.

Övriga bestämmelser

Premie

Premien beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till den försäkrades kön och aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadeutfall. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik.

Premiebetalning sker intill försäkringstidens slut, dock längst så länge den försäkrade lever. Om premiebetalningen avslutas upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalning sker enligt det förmånstagarförordnande som registrerats hos Bolaget. Av utskriften av försäkringsavtalet framgår vem som är förmånstagare. Övriga bestämmelser om förmånstagare finns i punkt 24 i de allmänna villkoren.

Ändring

Utan samtycke från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande.

Efter godkänd hälsoprövning kan försäkringsbeloppet höjas till högst 140 prisbasbelopp.

Överlåtelse

Överlåtelse som avser försäkringsavtal tecknade före den 1 januari 2006:

Momentet kan överlåtas till den försäkrades make/ registrerad partner/sambo. Överlåtelse kan ske antingen i samband med att försäkringsmomentet tecknas eller senare under försäkringstiden, i båda fallen under förutsättning att:

- den försäkrade i egenskap av förmånstagare övertar rätten till momentet i händelse av den nye ägarens död och
- den försäkrades arvingar är förmånstagare till utfallande belopp om den försäkrade dör samtidigt med eller efter den nye ägaren utan att den försäkrade gjort ett nytt förmånstagarförordnande.

För att äganderätten ska återgå till den försäkrade vid till exempel äktenskapsskillnad eller separation fordras ny överlåtelse.

Överlåtaren kvarstår som försäkringstagare även efter överlåtelsen. Överlåtelsemomentet kan inte sägas upp av den nye ägaren.

Överlåtelse som avser försäkringsavtal tecknade från och med den 1 januari 2006:

Överlåtelse kan inte ske.

Flytt av försäkringskapital

Inget försäkringskapital finns att flytta för detta försäkringsmoment. Vid begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget för Privatpension, med eller utan återbetalningsskydd, innebär det att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten. Detta moment upphör därför att gälla vid det månadskifte flytten sker.

Pantsättning

Pantsättning kan endast ske av icke överlåtet moment.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende kapitalförsäkring (K). Utfallande belopp är fritt från inkomstskatt. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Livförsäkring med förtidskapital

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 55 år. Slutålder för försäkringsmomentet är 67 år. Rätten till förtidskapital inträder vid 19 års ålder och utgår ur försäkringen vid utgången av den premieperiod under vilken den försäkrade fyller 62 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Förmånerna utgörs av dödsfallskapital och förtidskapital med Livförsäkring Barn.

Dödsfallskapital

Dödsfallskapitalet utbetalas om den försäkrade dör under försäkringstiden och utgörs av det antal prisbasbelopp som gäller för momentet på dödsdagen. Kapitalet minskar dock med tre procentenheter per år från och med ingången av det kalenderår den försäkrade fyllt 56 år enligt tabell 4 på nästa sida.

Försäkringsbeloppet kan fritt väljas i intervaller om 5 prisbasbelopp mellan 5 och 30 prisbasbelopp.

Tabell 4

Den försäkrades ålder vid ingången av kalenderåret	Dödsfallskapital i procent av försäkringsbeloppet
inte fyllt 56 år	100 %
har fyllt 56 men inte 57 år	97 %
har fyllt 57 men inte 58 år	94 %
har fyllt 58 men inte 59 år	91 %

och så vidare med tre procentenheters minskning varje år så att beloppet utgör då den försäkrade

har fyllt 66 men inte 67 år	67 %
-----------------------------	------

har fyllt 67 år	64 %
-----------------	------

Om förtidskapital inte har utbetalats utgör dödsfallskapitalet avtalat försäkringsbelopp.

Om förtidskapital har utbetalats gäller följande:

- a Vid dödsfall högst ett år efter det att rätten till förtidskapital har inträtt utgörs dödsfallskapitalet – i förekommande fall med den reduktion som framgår av ovanstående tabell – av försäkringsbeloppet för försäkringen minskat med halva det belopp som utbetalats i förtidskapital.
- b Vid dödsfall mer än ett år efter det att rätten till förtidskapital har inträtt reduceras dödsfallskapitalet från och med fyllda 25 år till och med fyllda 59 år med två procentenheter per år av försäkringsbelopp i enlighet med tabell 5 nedan.

Tabell 5

Reducerat dödsfallskapital i procent av försäkringsbeloppet respektive av det enligt tabell 4 reducerade beloppet
Maximal reducering dock högst 15 prisbasbelopp

inte fyllt 25 år	80 %
har fyllt 25 men inte 26 år	78 %
har fyllt 26 men inte 27 år	76 %

och så vidare med reducering av dödsfallskapitalet med två procentenheter per år och det utgör då den försäkrade

har fyllt 59 men inte 60 år	10 %
har fyllt 60 år	0 %

Förtidskapital med Livförsäkring Barn

Förtidskapitalet beräknas i förhållande till avtalat dödsfallskapital, dock högst 30 prisbasbelopp. Dödsfallskapitalet är 0,5 prisbasbelopp vid barnets död. Efter utbetalning av förtidskapital upphör momentet, vilket inkluderar Livförsäkring Barn.

Förtidskapital

Förtidskapital utgörs av ett försäkringsbelopp vid långvarig arbetsoförmåga som inträffat under försäkringstiden. Rätt till förtidskapital föreligger om den försäkrade under försäkringstiden uppfyller något av följande alternativ. Alternativen förutsätter beslut om sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt lagen om allmän försäkring.

1. Beslut om sjukersättning 1

Den försäkrade har varit oavbrutet arbetsoförmögen till minst hälften från en tidpunkt före fyllda 60 år och får minst halv sjukersättning från en tidpunkt före fyllda 62 år.

2. Beslut om aktivitetsersättning

Den försäkrade har mottagit minst halv aktivitetsersättning oavbrutet sedan minst 36 månader tillbaka och kommer att få sådan ersättning utbetald de kommande 12 månaderna.¹ I juli 2008 avskaffades tidsbegränsad sjukersättning.

De som redan fick sådan fick behålla den, men som längst till och med december 2012.

1. För att få förtidskapital krävdes att den försäkrade före fyllda 62 år mottagit minst halv tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitetsersättning oavbrutet sedan minst 36 månader och fått beslut om sådan ersättning för de kommande 12 månaderna.

Försäkrad som erhållit förtidskapital kan inte få nytt förtidskapital enligt samma försäkringsavtal.

Förtidskapitalets storlek

Förtidskapitalets beräknas som en procentsats av valt försäkringsbelopp och kan maximalt uppgå till 30 prisbasbelopp. Kapitalets storlek i förhållande till försäkringens dödsfallskapital anges i tabell 6 nedan. Förtidskapitalets storlek minskar med fyra procentenheter per år från och med fyllda 25 år till och med fyllda 61 år. Beräkningen grundar sig på det prisbasbelopp som gällde då rätten till förtidskapital inträdde.

Tabell 6

Den försäkrades ålder vid ingången av kalender	Förtidskapitalets storlek i procent av dödsfallskapitalet året – i förekommande fall efter den reduktion som framgår av tabell 4. Maximalt förtidskapital dock högst 30 prisbasbelopp.
inte fyllt 25 år	160 %
har fyllt 25 men inte 26 år	156 %
har fyllt 26 men inte 27 år	152 %

och så vidare med fyra procentenheter varje år så att beloppet utgör då den försäkrade

har fyllt 59 men inte 60 år	20 %
har fyllt 60 men inte 61 år	16 %
har fyllt 61 men inte 62 år	12 %
har fyllt 62 år	0 %

Livförsäkring Barn

Livförsäkringen gäller den försäkrades arvsberättigade barn.

Utländskt barn, som den försäkrade avser att adoptera, är försäkrat så snart det kommit till Sverige, förutsatt att medgivande enligt 25 § socialtjänstlagen föreligger. Kommer adoption inte till stånd, upphör livförsäkringen när barnet lämnar Sverige, dock senast efter ett år. Livförsäkringen gäller längst till utgången av den månad barnet fyller 18 år.

Vid utbetalning av dödsfallskapital jämställs med arvsberättigat barn, dödfött barn som avlidit efter utgången av den tjuugoåttonde havandeskapsveckan. Utbetalning sker i så fall till barnets föräldrar.

Om barnet dör under försäkringstiden och före 18 års ålder, utbetalas ett dödsfallsbelopp om 0,5 prisbasbelopp till barnets dödsbo.

Omfattas barnet av flera Livförsäkring Barn i Bolaget, utbetalas ersättning som om endast en Livförsäkring Barn hade funnits.

Indexering

Indexering sker genom att försäkringsbeloppet förändras i takt med prisbasbeloppet.

Övriga bestämmelser

Premie

Premien beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till den försäkrades kön och aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadeutfall. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik.

Premiebetaling sker intill försäkringstidens slut, dock längst så länge den försäkrade lever. Om premiebetalingen avslutas, upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalning av dödsfallsbeloppet sker enligt det förmånstagarförordnande som registrerats hos Bolaget. Av utskriften av försäkringsavtalet framgår vem som är förmånstagare. Övriga bestämmelser om förmånstagare finns i punkt 24 i de allmänna villkoren.

Ändring

Utan samtycke från Bolaget kan försäkringsmomentet ändras i följande fall:

- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande.

Efter godkänd hälsoprövning kan försäkringsbeloppet höjas till högst 30 prisbasbelopp.

Överlåtelse

Överlåtelse som avser försäkringsavtal tecknade före den 1 januari 2006

Momentets dödsfallskapital kan överlätas till den försäkrades make/registerad partner eller sambo. Överlåtelse kan ske antingen då försäkringsmomentet tecknas eller senare och i båda fallen under förutsättning att:

- den försäkrade i egenskap av förmånstagare övertar rätten till momentet i händelse av den nye ägarens död och
- den försäkrades arvingar är förmånstagare till utfallande belopp om den försäkrade dör samtidigt med eller efter den nye ägaren utan att den försäkrade gjort ett nytt förmånstagarförordnande.

För att äganderätten ska återgå till den försäkrade vid till exempel äktenskapsskillnad eller separation fordras ny överlåtelse.

Överlåtaren kvarstår som försäkringstagare även efter överlåtelsen. Överlåtet moment kan inte sägas upp av den nye ägaren.

Rätten till förtidskapital kan inte överlätas.

Överlåtelse som avser försäkringsavtal tecknade från och med den 1 januari 2006

Överlåtelse kan inte ske.

Flytt av försäkringskapital

Inget försäkringskapital finns att flytta för detta försäkringsmoment. Vid begäran om flytt av försäkringskapital från Bolaget för Privatpension, med eller utan återbetalningsskydd, innebär det att försäkringstagaren säger upp hela försäkringen, även riskförsäkringsmomenten. Detta moment upphör därför att gälla vid det månadskifte flytten sker.

Pantsättning

Pantsättning kan endast ske av icke överlåtet moment och kan avse enbart dödsfallskapitalet.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende kapitalförsäkring (K). Utfallande belopp är fritt från inkomstskatt. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Premiebefrielse

Inträdesålder/slutålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder är 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Rätt till ersättning samt karenstid

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall blir helt arbetsoförmögen eller får arbetsförmågan nedsatt med minst 50 procent, om inte annat gäller enligt punkt 19 d) i de allmänna villkoren föreligger rätt till premiebefrielse för de moment som anges under rubriken Premiebefrielsebeloppets storlek. Premiebefrielse innebär att premie efter karenstiden helt eller delvis inte betalas för tid när den försäkrade är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall.

Efter avslutad ersättningsperiod tillämpas inte ny karenstid om den försäkrade varit helt arbetsför i högst 30 dagar och därefter åter blir arbetsoförmögen till minst 50 procent.

Rätten till premiebefrielse upphör då sparandet/premiebetalingen upphör, dock senast vid utgången av månaden innan den försäkrade fyller 65 år.

Karenstid är den tid som sjukperiod ska pågå innan rätt till ersättning inträder. Karenstiden är 90 dagar.

Bedömning av arbetsoförmågan

Vid bedömning av rätt till premiebefrielse avses med arbetsoförmåga en av sjukdom eller olycksfall föranledd

förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst 50 procent.

Isolering som smittbärare enligt myndighets föreskrift jämställs i detta sammanhang med sjukdom.

Den av Bolaget bedömda graden av arbetsförmåga bestäms efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som kan anses ha framkallats av sådana symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas. Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärvsarbete i övrigt. Arbetsförmåga anses inte längre föreligga om den försäkrade kan utföra annat arbete.

Premiebefrielsebeloppets storlek

Premiebefriat belopp är summan av det målsparande och de premier för riskförsäkringsmoment (utom sjukförsäkring) som avtalats vid nyteckning eller vid sådan ändring av avtalet som innebär nytt målsparande. I vilken utsträckning premie för moment avseende sjukförsäkring inte behöver betalas vid sjukdom framgår av villkoren för det momentet. Vid årsräkningar sker ändring av premiebefriat belopp om den genomsnittliga premien, inklusive eventuella extra premier, som erlagts under de senaste 36 månaderna uppgår till högst 80 procent av avtalat målsparande.

Beräkning av den genomsnittliga premien sker för de moment som varit i kraft längre tid än ett kalenderår och som omfattar något sparmoment. Beräkning sker inte för kortare period än 12 månader.

Om ett ålderspensionsmoment upphört att gälla på grund av att försäkringskapitalet flyttats till annat försäkringsbolag sätts det premiebefriade beloppet ner med den aktuella premien på momentet i fråga. Det sker även om premiebefrielse pågår.

Engångspremier omfattas inte av premiebefrielse.

Premiebefrielsen är proportionell mot graden av arbetsförmåga. Detta innebär att försäkringstagaren måste betala den del av premien för avtalade riskförsäkringsmoment som vid sådan proportionering inte blir premiebefriade. Sådan skyldighet finns inte för avtalade sparförsäkringsmoment.

Vid bristande premiebetalning gäller bestämmelserna i punkt 4 och 10 i de allmänna villkoren. Försäkringstagaren

är skyldig att anmäla sådana ändrade förhållanden för den försäkrade som kan påverka premiebefrielsens storlek.

Övriga bestämmelser

Premie/Premiebetalning

Premie beräknas för en månad i sänder och bestäms för närvarande bland annat med hänsyn till den försäkrades aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadeutfall. För premiebefrielse tecknad from 2010-06-14 är premien 4 procent av den totala premien för målsparandet i sparmoment samt för valda riskmoment, exklusive sjukförsäkring. Premien är köns- och åldersneutral. Bolaget har dock rätt att ändra denna premieteknik. Premie betalas under hela försäkringstiden. Premiebetalningen upphör dock när det återstår 90 dagar till försäkringstidens slut.

Under sjukdomstid betalas premie i högst 90 dagar. Vid partiell arbetsförmåga betalas dock premie även för tid efter 90 dagar, varvid premien är proportionell i förhållande till arbetsförmågan. Om premiebetalningen för premiebefrielsemomentet avslutas i förtid upphör momentet att gälla. Pågående premiebefrielse fullföljs dock.

Åtgärder för att få premiebefrielse

Anmälan om arbetsförmåga ska göras till Bolaget snarast. Regler om preskription av rätten till premiebefrielse finns i punkt 26 i de allmänna villkoren.

En förutsättning för utbetalning av ersättning är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter, samt följer de anvisningar som Bolaget lämnar i samråd med läkare och som avser att begränsa följderna av sjukdomen eller olycksfallet.

Återbäring

Rätt till återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende pensionsförsäkring (P) eller kapitalförsäkring (K). Skattekategorierna följer skatteklassificeringen av de moment som premiebefrielseskyddet avser. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Ordförklaringar

Aktuellt sparande är det belopp som försäkringstagaren anmält till Bolaget. Storleken på sparandet är inte fast utan kan variera över tiden efter försäkringstagarens önskemål.

Avkastningsränta är den räntesats med vilken försäkringskapitalet förändras på ett sparförsäkringsmoment med förvaltning med garanterad ränta.

Fribrev: Ett sparförsäkringsmoment där premiebetalningen upphört i förtid. Försäkringsskyddet finns kvar, men bara i den omfattning det svarar mot gjorda premiebetalningar.

Fond är en fond som förvaltas av särskilt fondbolag. Den består av aktier eller andra värdepapper. Någon garanti för viss värdeutveckling lämnas inte.

Förmånstagare är den som försäkringstagaren har bestämt ska få utfallande belopp vid ett dödsfall. Förmånstagare kan också vara den som visst försäkringsmoment ska övergå till om försäkringstagaren eller ägaren avlider och någon utbetalning inte ska ske till följd av dödsfallet.

Försäkrad är fysisk person på vars liv eller hälsa försäkringsmomentet tecknats.

Försäkring är samlingsbegreppet för avtalade försäkringsmoment.

Försäkringsbelopp är det garanterade belopp som ska betalas ut.

Försäkringskapital är, för moment med förvaltning med garanterad ränta, momentets totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive villkorad återbäring. För moment med förvaltning i fonder är försäkringskapitalet värdet av de ingående fondandelarna vid varje tidpunkt. För moment med livförvaltning är försäkringskapitalet värdet av andelen i portföljen.

Försäkringsmoment är del i försäkring till exempel ålderspension, premiebefrielse etcetera. Varje försäkringsmoment betraktas som ett separat avtal.

Försäkringstagare är fysisk person som ingår avtal om försäkring med Bolaget.

Förvaltningsform är det sätt det kapital som hör till ett sparförsäkringsmoment förvaltas. Det kan ske i livförvaltning, med förvaltning i fonder eller förvaltning med garanterad ränta.

Förvaltning i fonder är försäkring utan garanterat försäkringsbelopp. Försäkringstagaren/försäkrad bestämmer själv inriktning på sitt sparande genom val av en eller flera fonder.

Förvaltning med garanterad ränta är en försäkring där Bolaget, efter vissa föreskrivna regler, bestämmer hur försäkringskapitalet placeras, samt garanterar beloppens storlek.

Medförsäkrad är den som tillsammans med försäkringstagaren omfattas av enskilt försäkringsmoment. I

Handelsbankens Privatförsäkring finns begreppet medförsäkrad endast i försäkringsmomentet ”Olycksfallsförsäkring”.

Målsparande är det belopp som försäkringstagaren avser att spara regelbundet. Målsparandet ligger till grund för storleken på premiebefriat belopp.

Premiefördelning fond anger i procent hur kommande premier på ett sparförsäkringsmoment fördelas mellan fonder.

Premie är summan av aktuellt sparande och premierna för avtalade riskförsäkringsmoment.

Premiekonto är ett särskilt för försäkringstagarens räkning fört konto hos Bolaget. På kontot noteras sådana betalningar avseende försäkringen som inte omedelbart kan hänföras till enskilt försäkringsmoment.

Riskförsäkringsmoment är ett försäkringsmoment som ger den försäkrade rätt till ersättning vid sjukdom eller olycksfall eller som ger efterlevande förmånstagare försäkringsbelopp vid den försäkrades död. Ett riskförsäkringsmoment innehåller inte något sparande. Riskförsäkringsmomenten i Handelsbankens Privatförsäkring är olycksfall, familjepension, sjukförsäkring, livförsäkring, livförsäkring med förtidskapital och premiebefrielse.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen av försäkringar i inkomstskattelagen. Försäkringsmomenten i Handelsbankens Privatförsäkring tillhör antingen skattekategori (K) eller (P). I produktvillkoren och i utskriften av försäkringsavtalet anges vilken skattekategori enskilt försäkringsmomentet kan tillhöra.

Sparförsäkringsmoment är ett försäkringsmoment som genom sparande ger upphov till ett försäkringskapital som börjar betalas ut vid vald pensionsålder. Sparförsäkringsmomenten i Handelsbankens Privatförsäkring är Ålderspension med eller utan återbetalningsskydd.

Startpremie tas ut för ett riskförsäkringsmoment som börjar gälla omedelbart. Startpremien omfattar premien för en premieperiod samt premien för tiden från giltighetsdagen till första premieförfallodagen.

Tilläggsbelopp är det belopp som betalas ut utöver försäkringsbeloppet. Storleken på tilläggsbeloppet beror på hur stor den villkorade återbäringen är.

Totalavkastning är Bolagets verkliga faktiska avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkringsmoment med garanterad ränta. Totalavkastningen består både av direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning, och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats. Totalavkastningen beräknas för varje kapitalförvaltningsportfölj för sig.

Ägare till enskilt försäkringsmoment är försäkringstagaren. Ägare är också den som genom överlåtelse, till exempel vid bodelning, erhållit äganderätt till försäkringsmomentet. Om överlåtelsen avser ett sparförsäkringsmoment inträder den

nye ägaren också som försäkringstagare. Av produktvillkoren framgår i vilken utsträckning försäkringsmomentet kan övergå till annan.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se